

ALEKSANDR
PUŞKİN

SEVİYORDUM SİZİ
SEÇME ŞİİRLER
(RUSÇA - TÜRKÇE)

HASAN ÂLİ YÜCEL KLASİKLER DİZİSİ

RUSÇA ASLINDAN ÇEVİREN:
ATAOL BEHRAMOĞLU

TÜRKİYE BANKASI
Kültür Yayınları

III.
BASIM

Genel Yayın: 1011

Hümanizma ruhunun ilk anlayış ve duyuş merhalesi, insan varlığının en müşahhas şekilde ifadesi olan sanat eserlerinin benimsenmesiyle başlar. Sanat şubeleri içinde edebiyat, bu ifadenin zihin unsurları en zengin olanıdır. Bunun içindir ki bir milletin, diğer milletler edebiyatını kendi dilinde, daha doğrusu kendi idrakinde tekrar etmesi; zekâ ve anlama kudretini o eserler nispetinde artırması, canlandırması ve yeniden yaratmasıdır. İşte tercüme faaliyetini, biz, bu bakımdan ehemmiyetli ve medeniyet dâvamız için müessir bellemekteyiz. Zekâsının her cephesini bu türlü eserlerin her türlüsüne tevcih edebilmiş milletlerde düşüncenin en silinmez vasıtası olan yazı ve onun mimarisi demek olan edebiyat, bütün kütlenin ruhuna kadar işliyen ve sinen bir tesire sahiptir. Bu tesirdeki fert ve cemiyet ittisali, zamanda ve mekânda bütün hudutları delip aşacak bir sağlamlık ve yaygınlığı gösterir. Hangi milletin kütüphanesi bu yönden zenginse o millet, medeniyet âleminde daha yüksek bir idrak seviyesinde demektir. Bu itibarla tercüme hareketini sistemli ve dikkatli bir surette idare etmek, Türk irfanının en önemli bir cephesini kuvvetlendirmek, onun genişlemesine, ilerlemesine hizmet etmektir. Bu yolda bilgi ve emeklerini esirgemiyen Türk münevverlerine şükranla duyguluyum. Onların himmetleri ile beş sene içinde, hiç değilse, devlet eli ile yüz ciltlik, hususi teşebbüslerin gayreti ve gene devletin yardımı ile, onun dört beş misli fazla olmak üzere zengin bir tercüme kütüphanemiz olacaktır. Bilhassa Türk dilinin, bu emeklerden elde edeceği büyük faydayı düşünüp de şimdiden tercüme faaliyetine yakın ilgi ve sevgi duymamak, hiçbir Türk okuru için mümkün olamayacaktır.

23 Haziran 1941

Maarif Vekili

Hasan Âli Yücel

HASAN ÂLİ YÜCEL KLASİKLER DİZİSİ

**ALEKSANDR PUŞKİN
“SEVTYORDUM SİZİ...”
SEÇME ŞİİRLER**

**ÖZGÜN ADI
“Я вас любил...”
СТИХОТВОРЕНИЯ**

**© TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI, 2006
Sertifika No: 11213**

**GÖRSEL YÖNETMEN
BİROL BAYRAM**

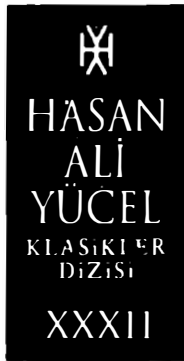
**GRAFİK TASARIM UYGULAMA
TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI**

**I. BASIM AĞUSTOS 2006, İSTANBUL
III. BASIM MAYIS 2012, İSTANBUL**

ISBN 978-975-458-827-9 (KARTON KAPAKLI)

**BASKI
YAYLACIK MATBAACILIK
LİTROS YOLU FATİH SANAYİ SİTESİ NO: 12/197-203
TOPKAPI İSTANBUL
(0212) 612 58 60
Sertifika No: 11931**

**TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI
İSTİKLAL CADDESİ, MEŞELİK SOKAK NO: 2/4 BEYOĞLU 34433 İSTANBUL
Tel. (0212) 252 39 91
Fax. (0212) 252 39 95
www.iskultuz.com.tr**

ALEKSANDR PUŞKİN
“SEVİYORDUM SİZİ...”
SEÇME ŞİİRLER

(RUSÇA-TÜRKÇE)

RUSÇA ASLINDAN ÇEVİREN:
ATAOL BEHRAMOĞLU

TÜRKİYE BANKAS
Kültür Yayınları

İçindekiler

Puşkin'in Dehası ve Şiiri Üzerine/Ataol Behramoğlu	vii
ЖЕЛАНИЕ / İstek	2
К МОРФЕЮ / Morpheus'a	3
ЛЮБОПЫТНЫЙ / Meraklı	4
К ЧААДАЕВУ / Çaadeyev'e	5
ВОЗРОЖДЕНИЕ / Yeniden Doğuş	6
ДЕРЕВНЯ / Köy	7
"Погасло дневное светило..." / "Söndü Günün Yıldızı..."	10
Руслан и Людмила / "Ruslan ve Ludmila"dan	12
Кавказский пленник / "Kafkas Tutsağı"ndan	14
МУЗА / Esin Perisi	16
УЗНИК / Tutsak	17
"Завидую тебе, питомец моря смелый..." / "İmreniyorum Sana, Cesur Öğrencisi Denizlerin..."	18
ПТИЧКА / Kuş	19
"Кто, волны, вас остановил..." / "Dalgalar, Sizi Kim Durdurdu..."	20
ДЕМОН / İblis	21
ТЕЛЕГА ЖИЗНИ / Yaşam Arabası	22
К МОРЮ / Denize	23
ФОНТАНУ БАХЧИСАРАЙСКОГО ДВОРЦА / "Bahçesaray" Sarayının Çeşmesine	26
"Ночной зефир..." / "Gece Yelidir..."	27
ПОДРАЖАНИЯ КОРАНУ / Kuran'a Öykünmeler	28
АКВИЛОН / Poyraz	40
НА ВОРОНЦОВА / Vorontsov'a	41
"Храни меня, мой талисман..." / "Koru Beni, Tılsımım..."	42
Цыганы / "Çingenciler"den	43
К *** / O'na	45
ЗИМНИЙ ВЕЧЕР / Kış Akşamı	47
"О муза пламенной сатиры!..." / "Ey Esin Perisi Ateşli Yerginin..."	49
СОВЕТ / Öğüt	50
Евгений Онегин / "Yevgeni Onegin"den	51
"Под небом голубым страны своей родной..." / "Yurdunun Mavi Göğü Altında..."	53
ПРОРОК / Peygamber	54

ЗИМНЯЯ ДОРОГА / Kış Yolu	56
ПЕСНИ О СТЕНЬКЕ РАЗИНЕ / Stenka Razın Üstüne Türküler	58
“Во глубине сибирских руд...” / “Sibirya Madenlerinin Derinliklerinde...”	62
СОЛОВЕЙ И РОЗА / Bülbül ve Gül	63
АРИОН / Arion	64
АНГЕЛ / Melek	65
ПОЭТ / Şair	66
ТЫ И ВЫ / Sen ve Siz	67
“Дар напрасный, дар случайный...” / “Bir Armağan ki Rastlansal, Boşuna...”	68
“Не пой, красавица, при мне...” / “Güzelim; Söyleme Yanımda Benim...”	69
АНЧАР / Ançar	70
ЦВЕТOK / Çiçek	72
ВОСПОМИНАНИЕ / Anımsayış	73
“На холмах Грузии лежит ночная мгла...” / “Gece Sisi Kaplamış Tepelerini Gürcistan’ın...”	74
ЗИМНЕЕ УТРО / Kış Sabahı	75
“Я вас любил...” / “Seviyordum Sizi...”	77
“Брожу ли я вдоль улиц шумных...” / “Geçip Giderken Gürültülü Sokaklar Boyunca...”	78
КАВКАЗ / Kafkas	80
ОБВАЛ / Çığ	81
САПОЖНИК / Çizmeci	83
РИФМА / Uyak	84
ПОЭТУ / Şaire	85
БЕСЫ / Cinler	86
ЭЛЕГИЯ / Eleji	88
ТРУД / Yarıt	89
“Румяный критик мой...” / “Al Yanaklı Eleştirmenim...”	90
ЭХО / Yankı	92
“Нет, я не дорожу...” / “Hayır, Benim İçin Değeri Yok...”	93
КРАСАВИЦА / Dilber	94
В АЛЬБОМ / Bir Şiir Defterine	95
“В поле чистом серебрится...” / “Dalgalı, Benekli Bir Kar Örtüsü...”	96
БУДРЫС И ЕГО СЫНОВЬЯ / Budrıs ve Oğulları	97
ОСЕНЬ / Güz	100
“Пора, мой друг, пора! покоя сердца просит...” / “Vaktidir Dostum, Vaktidir...”	106
“...Вновь я посетил...” / “...Yeniden Görmeye Geldim...”	107
ТУЧА / Bulut	109
“Я памятник себе воздвиг нерукотворный...” / “Ben İnsanüstü Bir Anıt Diktım Kendime...”	110

Puşkin'in Dehası ve Şiiri Üzerine

Aleksandr Sergeyeviç Puşkin 1799'da Moskova'da doğdu. 1837'de Petersburg'da (bir düelloda aldığı ağır yara sonucunda iki gün sonra) öldü. Lirik şiirlerinin önemli bir bölümü 1823-1830 yılları arasında yazıldı. Anlatı-şiir türünde ("Yevgeni Onegin" v.b.) yapıtlarının başlıcaları da yine bu dönemin ürünüdür. ("Onegin" tamamlanmamış durumuyla ilk kez 1833'te yayımlandı.) 30'lu yıllarda Puşkin, ilk gençlik döneminden itibaren karşılaşmaya başladığı siyasal baskıların yoğunlaşmasının da etkisiyle, tarih araştırmalarına, roman ve öykü türünde çalışmalara yöneldi. (Gerçi, tarihe, özellikle de ulusal tarihe ilgisi yine ilk gençlik dönemlerinde başlamış; konusunu ulusal tarihten alan "Boris Godunov" 1825 yılında yayınlanmıştı.) Bu kadar kısa bir zaman süresi içinde lirik ve epik şiir türlerinde, tiyatro, roman ve öykü alanlarında bu kadar çok ve çeşitli ürün verebilmek ve bu ürünlerle Rus ulusal şiir dilinin kurucusu olmakla kalmayıp tiyatro ve anlatı türlerinde de çığır açabilmek, ulusal edebiyatın sınırlarını da aşarak dünya edebiyatının devleri arasında yer alabilmek ancak "deha" sözüyle nitelenebilir.

Aydın ve aristokrat bir ailede dünyaya gelen Aleksandr Puşkin'in anne tarafından büyük dedesi Etyopya'lı bir prensin oğlu Abram Hannibal'dir... (Puşkin, Afrika kökenli bu büyük dedeyi tamamlanmamış roman denemesi

“Büyük Petro’nun Arabı”nda / 1828 / anlatmıştır.) İlk eğitimi yabancı öğretmenlerden alarak başta Fransızca olmak üzere yabancı diller öğrenen Aleksandr Puşkin’in bu yıllardaki eğitiminde bir Rus köylü kadınının, dadısı Arina Rodionovna’nın etkileri kuşkusuzdur. Rus halk şiirine, masallara, Rus konuşma dilinin deyimlerine ve anlatım özelliklerine ilgisini bu sıradan halk kadınına (ve anne tarafından ninesi Mariya Hannibal’e) borçlu olan Puşkin, yine çocukluk döneminde bir yandan Molière, Baumarchais gibi Fransız klasiklerinin, başta Voltaire olmak üzere XVIII. yy. Fransız aydınlanmacılarının yapıtlarını okuyor, öte yandan, o dönem Rus edebiyatı ürünlerini okumanın yanı sıra, bu edebiyatın N. M. Karamzin, V. A. Jukovski gibi yaratıcılarını, Puşkinlerin salonunda düzenlenen toplantılara konuk geldiklerinde kişisel olarak da görüp tanıyordu. Bu yoğun ve çok yönlü özel eğitime, o dönemin ayrıcalıklı aristokrat çocukları için Petersburg’da açılan “Tsarskoye Selo” (çar köyü) lisesindeki öğrenim eklenecektir... Çarlığa ve toprak köleliği düzenine karşı 1825 yılı Aralık ayında silahlı bir ayaklanmayla başkaldıracak olan devrimcilerin (“Dekabristler”) kimileri bu okulun öğrencileri arasındadır. Aleksandr Puşkin, devrimci ve aydınlanmacı bir bilinç kazanarak yetişmesinin yanı sıra, yine bu yıllarda, çocuk denebilecek bir yaşta, seçkin bir şair olarak da adını duyurmaya başlamıştı.

Seçkimizde yer alan ilk şiir, rüya tanrısı Morpheus’a sunulmuştur. Bu şiir, henüz bir ergenlik dönemi ürünü olmakla birlikte, Puşkin’in başka birçok şiirinde de görülen iki temanın, mitolojinin ve aşkın bir arada oluşuyla ilginçtir. Şiir, henüz başlangıç ürünlerini vermekte olan çok genç şairin, yalın anlatımı, içten ve özlü ses tonuyla da dikkat çekiyor.

Bu yalın anlatım ve ses tonu, o dönemin bir düşünür ve devrimcisi, aynı zamanda da genç Puşkin’in arkadaşı olan Çadayev’e adanmış şiirde, yine yalın, fakat özellikle de bu

nedenle etkileyici metaforlarla güçlenerek, Puşkin şiirine özgü, içten, dolaysız ve çok güçlü bir çınıltı kazanmaktadır:

*Aşkın, umudun, dingin şöhretin
Aldatısı uzun sürmedi,
Dağıldı şölenleri gençliğin,
Uyku gibi, sabah dumanı gibi;
Fakat o arzu hâlâ dipdiri,
Uğursuz iktidarın zulmü altında
İçimiz içimize sığmayarak
Kulak veriyoruz yurdun çağrısına.*

1817’de yazılmış bu şiirden 10 yıl sonra, 1827’de, sürgündeki devrimci arkadaşları için yazdığı “Sibiryada Madenlerinin Derinliklerinde” adlı bir başka şiirinde, aynı özlü ses tonunun güçlü çınıltısının izini sürüyoruz:

*Sibiryada madenlerinin derinliklerinde
Bekleyin, yitirmeden gururlu sabrınızı
Boşaya gitmeyecek acılı çabanız
Ve düşüncelerinizin yüce amacı.*

.....
*Düşecek ağır prangalar;
Ve yıkılan zindanların kapısını
Aşarak sevinçle içeri girecek özgürlük
Ve kardeşleriniz uzatacak kılıçlarınızı.*

Tsarskoye Selo lisesindeki öğrenimini 1817’de tamamlayan Puşkin, Petersburg’da, Dışişleri’nde bir göreve atanmıştı. Yenilikçi şiirleriyle gençliğin en sevdiği şairdi. İlk uzun anlatı-şiiri “Ruslan ve Ludmila” 1820’de yayınlandı. Genç şair retorikten uzak yalın anlatımı ve özlü lirizmiyle olduğu kadar, alaycı zekâsıyla da Rus şiirinde egemen olan klasikçi (Derjavin) ve gizemci-romantik (Jukovski) anlayışlara mey-

dan okuyordu (Seçkimizde şairin bu ilk anlatı-şiiirinden bir bölüm yer alıyor).

Genç Puşkin şiirlerinin yanı sıra Petersburg'un aydın çevrelerinde cesur sözleri ve davranışlarıyla da göze batmaktaydı. Bütün bunlar, atama adı altında, dört yıl sürecek Kafkasya sürgünüyle sonuçlandı.

Kafkas doğası Puşkin'in şiirini derinden etkiledi. Bu etki genel olarak Rus şiirinde de yepyeni bir akımın başlangıcıdır. Kafkasya görkemli ve vahşi doğası, insan ilişkilerindeki doğallık ve sertlikle, özgürlükçü şairin yaratıcılığına bambaşka bir ufuk kazandırmıştı. Devrimci-romantik diye nitelenebilecek bu dönemin ilk ürünlerinden biri "Tutsak"tır.

Zindandayım, nemli bir karanlıkta.

Beslediğim genç kartal, avluda,

Altında parmaklıkların çırpıyor kanatlarını

Gagalarken kanlı bir yiyecek parçasını.

Gagalıyor ve fırlatıyor, gözleri pencerede,

Sanki aynı arzuyu taşıyor benimle.

Bakışı ve çığlığıyla diyor ki tutsaklık yoldaşım:

"Vakit geldi artık, uçalım dostum, uçalım!"

Bizler özgür kuşlarız, hadi davran!

O beyaz dağa doğru, daha da öteye bulutlardan,

Denizin gökyüzüyle buluştuğu maviliklere,

Sadece rüzgârın ve benim gidebildiğimiz o yerlere..."

"Kafkas Tutsağı" (1820-21), "Bahçesaray Çeşmesi" (1823) ve "Çingeneler" (1823-24) adlı uzun anlatı-şiiirleri, bu olağanüstü verimli dönemin ürünlerindendir. (Seçkide, bu anlatı şiirlerin yanı sıra yine aynı dönemde üzerinde çalışmalarını sürdürdüğü "Yevgeni Onegin"den de örnekler yer almaktadır.) Çok genç yaşına karşın büyük yapıtlarını birbiri

arkasına vermekte olan Puşkin'in bu yıllarda en çok etkilen-
diği şair George Byron'dur. "Denize" adlı şiirinde, Byron'un
ölümünü büyük bir acıyla duyumsar:

*Yitip gitti, başındaki çelengi
Bırakarak ve gözyaşlarına boğarak özgürlüğü.
Kabarsın dalgalar, kopsun fırtına,
O senin, ey deniz, türkücündü.*

Byron'un ölümü üzerine yazılmış bu dizelerle Puşkin'in
kendi ölümü üzerine yıllar sonra onun büyük izleyicisi
Lermontov'un yazacağı dizeler arasındaki yakınlık apaçık-
tır:

*Sesleri o eşsiz şarkıların dindi
Bir daha duyulmamacasına
Dar ve sevimsiz sığınağında şimdi
Susuyor şair, bir mühür ağzında...*

Puşkin'in Kafkasya dönemi şiirlerinde, "özgürlük" ve
Kafkas doğası temalarının yanı sıra, özgürlüğün simgesi ola-
rak "deniz" imgesi de öne çıkar. "Dalgalar", "Denize",
"Söndü Günün Yıldızı", "İmreniyorum Sana..." v.b. bunun
örnekleridir. "İmreniyorum Sana, Cesur Öğrencisi Denizle-
rin" adlı şiirde, Rimbeaud'dan, Mallarme'den yarım yüzyıl-
dan daha çok bir zaman önce, şaşılacak biçimde, onlardaki
bazı tatlar duyumsanıyor:

*İmreniyorum sana cesur öğrencisi denizlerin,
Saçları fırtınalarda ağaran ve gölgesinde yelkenlerin
Çoktan mı ulaştın dingin rıhtıma—
Çoktan mı vardın sessizliğin hazlarına—
Ki yeniden çağırmakta seni gönül çekici dalgalar.
Hadi ver elini —yüreklerimizde aynı tutkular.*

*İçimizde uzak gökyüzünün, uzak ülkelerin özlemi
Bırakalım kıyılarını köhne Avrupa'nın;
Ben, yorgun kiracısı yeryüzünün, bambaşka âlemler
ardındayım;
Ey özgür okyanus, selamlıyorum seni:*

Aşk temasının Puşkin şiirindeki önemli yerinden söz etmiştim. “O’na”, “Seviyordum Sizi” v.b. aşk şiirleri, Rus aşk liriğinin ölümsüz örneklerindendir:

*Seviyordum sizi ve bu aşk belki
İçimdeki sönmedi bütünüyle;
Fakat üzmesin sizi artık bu sevgi;
İstemem üzülmeyi hiçbir şeyle.*

*Sessizce, umutsuzca seviyordum sizi,
Kâh ürkeklik, kâh kıskançlıkla üzgün;
Bu öyle içten, öyle candan bir sevgiydi ki,
Dilerim bir başkasınca da böyle sevin.*

“Kış Akşamı”, “Kış Yolu”, “Cinler” v.b. türünde, Rusya doğasının betimlendiği masalsı güzellikte şiirler, Rus halk dilinin ulaştığı klasik bir yalınlığın eşsiz örnekleri olarak, şairin ülkesinde kuşaklar boyunca anadil duyarlığını oluşturmuş ve oluşturmaya devam etmektedir...

*Bulutlar koşuyor, bulutlar dönüyor;
Ve ay, görünmez bir elle
Uçuşan karları aydınlatıyor;
Gök bulanık, bulanık gece.
Gidiyor tarlalar boyunca arabam;
Çalıyor çingirak çın-çın-çın..
Ürperiyor yüreğim korkudan
Ortasında ıssız ovaların!*

Yeni anlatım arayışları onun yaratıcılığının bir başka yönüdür. “Kuran’a Öykünmeler” başlığı altında topladığı şiirler bu özelliğinin başarılı ve ilginç örneğidir:

*Yer devinimsiz-gök kubbeleri,
Tanrım, sımsıkı duruyor sayende,
Ve sular ezmiyor bizi
Boşanıp yere.*

Yergi, eleştiri, keskin ve alaycı zekâ, Puşkin şiirindeki (ve genel olarak tüm yaratıcılığındaki) ana doğrultulardan birini oluşturur:

*Keneler ve sivrisinekler
Çevrende uçtuğunda gazete kalabalığıyla
Boşuna kafa yorma, tüketme ince sözler
Karşı koyma bu kaba gürültüye ve çığırkanlığa*

*Çünkü mantık da, üslup da sevgili dost
O inatçı sürüyü etkilemez
Kızmak da boş, fakat kaldır elini ansızın
Ve şimşek gibi bir yergiyle onları ez...*

“İblis”, “Peygamber”, “Yankı” v.b. şiirlerde, yaratıcı sanatçının yalnızlığı işlenir. Bu onun, yaşadığı çağda ve ülkede kendi kişisel yalnızlığıdır da... Baskı ve duyarsızlık ortamında şair yine kendine ve şiirine tutunarak ayakta kalabilecektir:

*Ey şair! Değer verme sevgisine sen halkın.
Tez geçer gürültüsü zafer övgülerinin;
Aptalın yargısına, soğuk kalabalığın
Gülüştüne de boş ver; aldırışsız ol, sâkin.*

Dekabrist ayaklanmanın idamlar ve sürgünlerle bastırılmasından sonra gittikçe boğuculaşan gericiilik ortamında Aleksandr Puşkin gibi aydınlanmacı, özgür bir aklın, seçkin bir dehanın giderek yalnızlaşması kaçınılmazdı. Kişisel yaşamdaki, aile yaşantısındaki sorunlar da bu yalnızlığı arttıran etkenler olmuştu. Ölümünden birkaç yıl önce yazdığı “Bulut”, “Vaktidir...” v.b. kimi şiirlerde kaçınılmaz, trajik bir sonun önsezileri, yalnızlıkta ve çalışmada bir avuntu arama çabaları duyumsanıyor:

*Vaktidir dostum, vaktidir! Yürek dinginlik istiyor-
Uçuyor birbiri ardına günler ve geçen her saat alıp götürüyor
Yaşamdan bir parça daha...*

.....

*Nicedir, ben, yorgun köle, kaçıp gitmektir istediğim
Uzak sığınağına çalışmanın ve lekesiz bir esenliğin.*

Deha, çepeçevre kuşatılmış olmasına karşın, değerinin bilincindedir:

*Ben insanüstü bir anıt diktim kendime,
Halkın yolu geçecek ordan,
Boyun eğmez başıyla daha da yükseklere
Çıkacak o Aleksandr Sütunu'ndan.*

*Hayır, büsbütün ölmem ben—ruhum kutsal lirdedir
Yaşayacak bedenim ve kaçacak çürüme—
Şu yeryüzünde yaşadıkça tek bir şair
Duyulacak ünüm her yerde.*

*Ve halk gönlünde taşıyacak beni uzun zaman,
İyi duygular uyandırdığım için lirimle.
Özgürlüğü övdüğüm için şu acımasız çağda
Ve merhamet uyandırdığım için düşenlere.*

.....

Puşkin'in kendine ve yaratıcılığına ilişkin öngörüsü tümüyle doğrulandı. Büyüklüğü, önemi, yaşarken de kabul edilmişti. Bu büyüklük ve önem, ölümünden sonraki süreçlerde ve sonraki kuşaklarca daha derinliğine kavrandı. Otuz yaşına bile gelmeden yarattığı yapıtlarla ulusal Rus edebiyatının temellerini attığı, bu edebiyata sonraki kuşakların şair ve yazarlarınca geliştirilecek evrensel yönelişler kazandırdığı, bugün konuyla ilgili herkesçe bilinen bir gerçektir.

Ataol Behramoğlu

Я вас любил

Seviyordum Sizi

ЖЕЛАНИЕ

Медлительно влекутся дни мои,
И каждый миг в унылом сердце множит
Все горести несчастливой любви
И все мечты безумия тревожит.

Но я молчу; не слышен ропот мой;
Я слезы лью; мне слезы утешенье;
Моя душа, плененная тоской,
В них горькое находит наслажденье.

О жизни час! лети, не жаль тебя,
Исчезни в тьме, пустое привиденье;
Мне дорого любви моей мученье -
Пускай умру, но пусть умру любя!

1816

İSTEK

Ağır aksak geçiyor günlerim,
Ve her an, çoğaltıyor solgun kalbimde
Tüm acılarını mutsuz aşkın
Ve kaygıdan çıldırmış gibiyim.

Fakat susuyorum, mırıltım işitilmiyor;
Akıyor gözyaşlarım, onlar avuntudur bana;
Kederle kaplı ruhum,
Acı bir zevk buluyor onda.

Ey yaşam düşü! uç git, acımam sana,
O boş görüntü karanlıkta yitip gitsin;
Aşkın acısıdır değerli olan benim için,
Öleyim ne çıkar, severken öleyim ama.

1816

К МОРФЕЮ

Морфей, до утра дай отраду
Моей мучительной любви.
Приди, задуй мою лампаду,
Мои мечты благослови!

Сокрой от памяти унылой
Разлуки страшный приговор!
Пускай увижу милый взор,
Пускай услышу голос милый.

Когда ж умчится ночи мгла,
И ты мои покинешьчи,
Ах, если бы душа могла
Забыть любовь до новой ночи!

1816

MORPHEUS'A

Morpheus, bir avuntu ver
Benim acılı sevdama.
Gel, üfle lambamı,
Hayallerimi kutsa!

Gizle tasalı belleğimden
Korkunç hükmünü ayrılığın!
Göster bana o tatlı bakışı,
O tatlı sesi yine duyayım.

Uçup gittiğinde karanlık gece
Sen de bırakıp gideceksin gözlerimi,
Ah, yeni bir geceye kadar
Gönlüm aşkı unutabilseydi!

1816

ЛЮБОПЫТНЫЙ

— Что ж нового? «Ей-богу, ничего».
— Эй, не хитри: ты верно что-то знаешь.
Не стыдно ли, от друга своего,
Как от врага, ты вечно вся скрываешь.
Иль ты сердит: помилуй, брат, за что?
Не будь упрям: скажи ты мне хоть слово...
«Ох! отвяжись, я знаю только то,
что ты дурак, да это уж не ново.

1816

MERAKLI

-Yeni bir şey yok mu? “Hiçbir şey yok valla.”
-Hey, kurnazlığı bırak, mutlaka bir şeyler biliyorsun.
Yaptığın ayıp değil mi dostuna,
Düşmanmışım gibi hep bir şeyler saklıyorsun.
Dargın mıyız yoksa? İnsaf, kardeş, ne için?
İnat etme, tek bir sözcük söyle hiç olmazsa..
“Yahu, bırak yakamı! Tek bir şey varsa bildiğim
Senin aptal olduğundur, ama yeni bir şey değil bu da”.

1816

К ЧААДАЕВУ

Любви, надежды, тихой славы
Недолго нежил нас обман,
Исчезли юные забавы,
Как сон, как утренний туман;
Но в нас горит еще желанье;
Под гнетом власти роковой
Нетерпеливою душой
Отчизны внемлем призыванье.
Мы ждем с томленьем упованья
Минуты вольности святой,
Как ждет любовник молодой
Минуты верного свиданья.
Пока свободою горим,
Пока сердца для чести живы,
Мой друг, отчизне посвятим
Души прекрасные порывы!
Товарищ, верь: взойдет она,
Звезда пленительного счастья,
Россия вспрянет ото сна,
И на обломках самовластья
Напишут наши имена!

1818

ÇAADAYEV'E

Aşkın, umudun, dingin şöhretin
Aldatısı uzun sürmedi,
Dağıldı şölenleri gençliğin,
Uyku gibi, sabah dumanı gibi;
Fakat o arzu hâlâ dipdiri,
Uğursuz iktidarın zulmü altında
İçimiz içimize sığmayarak
Kulak veriyoruz yurdun çağrısına.
Umudun azabıyla beklemekteyiz
Kutsal özgürlük dakikalarını,
Nasıl beklerse genç âşık
Şaşmaz buluşma anlarını.
Yürekler canlıyken onur için
Özgürlükle tutuştığımız sürece,
Dostum, en yüce coşkularımızı
Vatana adayacağız elbette!
Arkadaş, inan: er-geç doğacak
Büyüleyen mutluluğun yıldızı,
Rusya uykusundan silkinip kalkacak
Ve yıkıntılarına mutlakıyetin
Yazacaklar adlarımızı!

1818

• P.Y.Çaadayev(1794-1856)-Dekabristlerle bağlantısı olan düşünür ve gazeteci. Puşkin'in yakın dostu.(ç.)

ВОЗРОЖДЕНИЕ

Художник-варвар кистью сонной
Картину гения чернит.
И свой рисунок беззаконный
Над ней бессмысленно чертит.

Но краски чуждые, с летами,
Спадают ветхой чешуей;
Созданье гения пред нами
Выходит с прежней красотой.

Так исчезают заблужденья
С измученной души моей,
И возникают в ней виденья
Первоначальных, чистых дней.

1819

YENİDEN DOĞUŞ

Barbar sanatçı, dâhinin tablosunu
Karalıyor özensiz bir elle
Ve kendi ilkesiz resmini
Çiziktiriyor onun üzerine.

Fakat yabancı boyalar zamanla,
Köhneyip düşüyor kabuklar gibi;
Ve önceki güzelliğiyle.
Çıkıyor ortaya dâhinin eseri

Tıpkı bunun gibi yanılgılar da
Kayboluyor benim acılı ruhumda,
Ve başlangıçtaki temiz günlerin
Görüntüleri doğuyor onda.

1819

ДЕРЕВНЯ

Приветствую тебя, пустынный уголок,
Приют спокойствия, трудов и вдохновенья,
Где льется дней моих невидимый поток
На лоне счастья и забвенья.

Я твой - я променял порочный двор Цирцей,
Роскошные пиры, забавы, заблужденья
На мирный шум дубров, на тишину полей,
На праздность вольную, подругу размышленья.

Я твой - люблю сей темный сад
С его прохладой и цветами,
Сей луг, уставленный душистыми скирдами,
Где светлые ручьи в кустарниках шумят.
Везде передо мной подвижные картины:
Здесь вижу двух озер лазурные равнины,
Где парус рыбака белеет иногда,
За ними ряд холмов и нивы полосаты,
Вдали рассыпанные хаты,
На влажных берегах бродящие стада,
Овины дымные и мельницы крилаты;
Везде следы довольства и труда...

Я здесь, от суетных оков освобожденный,
Учуся в истине блаженство находить,
Свободною душой закон боготворить,

./..

KÖY

Kimsesiz köşecik , selam sana,
Dinginliğin sığınağı, çalışmanın ve esinin,
Günlerim burada fark etmeksizin

Akıyor mutluluk ve unutuşun koynunda!
Seninim ben: Kirke'nin* utançlı konağını
Tantanalı şöenleri,eğlenceleri,yoldan çıkmaları
Değiştirdim meşelerin barışçıl hışırtısıyla , tarlaların sessizliğiyle
Ve özgür başıboşlukla,düşünmenin yoldaşı.

Seninim ben:Bu karanlık bahçeyi seviyorum
Serinliğiyle,çiçekleriyle,
Bu çayırılığı,kokulu tınazlarla kaplı.
Burada berrak derecikler fundalıklarda şırıldar,
Nereye baksan devingen tablolar:
Şurada iki gölün mavi düzlükleri,
Beyaz balıkçı yelkenlisinin görünüp yittiği,
Onların ardında tepe dizileri, tarla çizgileri,
Uzakta serpiştirilmiş köy evleri.
Nemli kıyılarda yayılan sürüler,
Dumanlı ambarlar,yel değirmenleri;
Her yerde mutluluk ve emek izleri...

Buradayım, boş kaygıların prangasından kurtularak,
Mutluluğu gerçekte bulmayı öğrenmiş olarak,
Yasaya bağımsız bir ruhla tapınmayı,

Роптанью не внимать толпы непросвещенной,
Участьем отвечать застенчивой мольбе
И не завидывать судьбе
Злодея иль глупца - в величии неправом.

Оракулы веков, здесь вопрошаю вас!
В уединеньи величавом
Слышнее ваш отрадный глас.
Он гонит лени сон угрюмый,
К трудам рождает жар во мне,
И ваши творческие думы
В душевной зреют глубине.

Но мысль ужасная здесь душу омрачает:
Среди цветущих нив и гор
Друг человечества печально замечает
Везде невежества убийственный позор.
Не видя слез, не внемля стона,
На пагубу людей избранное судьбой,
Здесь барство дикое, без чувства, без закона,
Присвоило себе насильственной лозой
И труд, и собственность, и время земледельца.
Склонясь на чуждый плуг, покорствуя бичам,
Здесь рабство тощее влачится по браздам
Неумолимого владельца.
Здесь тягостный ярем до гроба все влекут,
Надежд и склонностей в душе питать не смея,
Здесь девы юные цветут
Для прихоти бесчувственной злодея.
Опора милая стареющих отцов,
Младые сыновья, товарищи трудов,
Из хижины родной идут собой умножить
Дворовые толпы измученных рабов.

Eğitimsiz kalabalığın mırıltısına kulak asmamayı,
Yürekten katılmayı utangaç duaya
Ve imrenmemeyi yazgısına

Adil olmayan bir yükseklikteki kötünün ya da aptalın.

Yüzyılların bilgeleri,sorularımı burada soruyorum sizlere!

Burada,yüce yalnızlıkta

Erinç veren sesiniz daha güçlü duyuluyor;

O ses, tembelliğin somurtkan uykusunu kovalıyor,

Çalışmak ateşi doğuyor içimde,

Ve yaratıcı düşünceleriniz

Olgunlaşıyor ruhumun derinliğinde

Fakat burada ruhu korkunç bir düşünce karartıyor :

Çiçekli tarlaların ve dağların arasında

İnsanlığın dostu kederle fark ediyor

Bilgisizliğin öldürücü ayıbını her yanda.

Burada yazgının insanlara bela ettiği

Yabanıl, duygusuz, acımasız efendilik

Göz yaşlarını görmeksizin, iniltilere kulak vermeksizin,

Ele geçirdi zorbalık sopasıyla

Emeğini de, mülkünü de, zamanını da çiftçinin.

Eğilip yabancı pulluğa, kamçıya boyun eğip

Sürükleniyor sıska kölelik

Dizginlerinde aman bilmez efendinin.

Burada ağır boyunduruk herkesi mezara kadar sürükler;

İçlerinde umut ve heves beslemeye cüret etmeksizin

Burada genç kızlar çiçeklenirler

Ruhsuz zorbanın keyfi için.

Yaşlı babaların desteği oğullar

Sevimli,genç çalışma arkadaşları

Baba ocağından koparılırlar

Çoğaltmak için bey çiftliğinin

Acı çeken uşak kalabalığını.

О, если б голос мой умел сердца тревожить!
Почто в груди моей горит бесплодный жар
И не дан мне судьбой витийства грозный дар?
Увижу ль, о друзья! народ неугнетенный
И рабство, падшее по манию царя,
И над отечеством свободы просвещенной
Взойдет ли наконец прекрасная заря?

1819

Ah, sesimle titretebilseydim yürekleri!
Neden yanıyor bu yararsız ateş göğsümde,
Ve yazgı neden vermedi bana
Söylevcinin müthiş yeteneğini?
Ey dostlar! halkın ezilmediğini görecek miyim bir gün
Ve köleliğin düştüğünü çarın işaretiyle,
Ve sonunda doğacak mı yurdumun üzerinde
Güzel şafağı bilginin ve özgürlüğün?

1819

“Погасло дневное светило...”

Погасло дневное светило;
На море синее вечерний пал туман.
Шуми, шуми, послушное ветрило,
Волнуйся подо мной, угрюмый океан.
Я вижу берег отдаленный,
Земли полуденной волшебные края;
С волненьем и тоской туда стремлюся я,
Воспоминаньем упоенный...
И чувствую: в очах родились слезы вновь;
Душа кипит и замирает;
Мечта знакомая вокруг меня летает;
Я вспомнил прежних лет безумную любовь,
И все, чем я страдал, и все, что сердцу мило,
Желаний и надежд томительный обман...
Шуми, шуми, послушное ветрило,
Волнуйся подо мной, угрюмый океан.
Лети, корабль, неси меня к пределам дальным
По грозной прихоти обманчивых морей,
Но только не к брегам печальным
Туманной родины моей,
Страны, где пламенем страстей
Впервые чувства разгорались,
Где музы нежные мне тайно улыбались,
Где рано в бурях отцвела
Моя потерянная младость,

“SÖNDÜ GÜNÜN YILDIZI...”

Söndü günün yıldızı;
İndi mavi denize kara bir duman
Hışırda, çırpın uysal yelken
Dalgalan, karanlık okyanus, dalgalan.
Görünüyor işte uzaklarda,
Güneşin hiç batmadığı büyülu diyarlar;
Gönlüm akıyor oraya coşkuyla, tasayla,
Ve kıpırdanıyor içimde anılar...
Gözlerim yaşlarla doluyor yine;
Kaynıyor ruh ve donuyor birden;
Tanıdık bir hayal uçuyor çevremde;
Anımsıyorum her şeyi, acı çektiren, mutlu eden,
Anımsıyorum çılgın aşkı geçmişteki,
Arzuları, umutları, kırılıp aldanan...
Hışırda, çırpın, uysal yelkenim
Dalgalan, karanlık okyanus, dalgalan.
Uç gemi, götür beni bilinmezliklere
Ürkünç oynaklığında güvenilmez denizlerin,
Yeter ki uzaklarda olayım
Hüzünlü kıyılarından dumanlı ülkemin,
Orada ilk kez tutuşturmuştu
Tutkuların alevi beni,
Esin perileri gizlice gülümsemişlerdi,
Ve erkenden olgunlaşmıştı fırtınalarda
Orada benim yitik gençliğim,

Где легкокрылая мне изменила радость
И сердце хладное страданью предала.
Искатель новых впечатлений,
Я вас бежал, отечески края;
Я вас бежал, питомцы наслаждений,
Минутной младости минутные друзья;
И вы, наперсницы порочных заблуждений,
Которым без любви я жертвовал собой,
Покоем, славою, свободой и душой,
И вы забыты мной, изменницы молодые,
Подруги тайные моей весны златая,
И вы забыты мной... Но прежних сердца ран,
Глубоких ран любви, ничто не излечило...
Шуми, шуми, послушное ветрило,
Волнуйся подо мной, угрюмый океан...

1820

Hafif kanatlı sevinç beni orada aldatmıştı
Orada acıyla dolmuştu kalbim.

Ve ben, yeni izlenimler arayıcısı,
Kaçtım sizden yurdumun kıyıları
Sizlerden de, zevk avcıları,
Bir anlık dostları, uçucu gençliğin;
Ve sizler, günahlarımın sırdaşları
Kendimi aşksız feda ettiklerim,
Huzurumu çalan, ünümü, ruhumu, özgürlüğümü,
Unuttum sizleri de gizli ve
Sadakatsiz dostları altın ilkbaharımın...
Fakat iyileşmedi yine de
Kalbim eski yaralardan, aşkın derin yarasından
Hışırdı, çırpın, uysal yelkenim
Dalgalan, karanlık okyanus, dalgalan

1820

Руслан и Людмила

ПЕСНЬ ПЕРВАЯ

(...)

И вот невесту молодую
Ведут на брачную постель;
Огни погасли... и ночную
Лампаду зажигает Лель.
Свершились милые надежды,
Любви готовятся дары;
Падут ревнивые одежды
На цареградские ковры...
Вы слышите ль влюбленный шепот,
И поцелуев сладкий звук,
И прерывающийся ропот
Последней робости?.. Супруг
Восторги чувствует заране;
И вот они настали... Вдруг
Гром грянул, свет блеснул в тумане,
Лампада гаснет, дым бежит,
Кругом вся смерклось, вся дрожит,
И замерла душа в Руслане...
Все смолкло. В грозной тишине
Раздался дважды голос странный,
И кто-то в дымной глубине
Взвился чернее мглы туманной...
И снова терем пуст и тих;

./..

“RUSLAN VE LUDMİLA”DAN

Birinci Şarkı

(...)

Ve işte genç gelin
Gerdek yatağına götürülüyor;
Işıklar söndü...Aşk tanrıçası
Gece lambasını yakıyor.
Tatlı umutlar gerçekleşti,
Sıra aşkın armağanlarında;
Düşüyor kıskanç giysiler
İstanbul halılarına...
Aşk fısıltılarını işitiyor musunuz,
Öpücüklerin tatlı sesini,
Son ürkeklik mırıltısının
Ansızın kesildiğini?...
Damat önceden duyumsuyor
Heyecanları...Ve işte başladı onlar...
Ama birden gök gümbürdüyor,
Bir ışık parlıyor sisler arasından,
Lamba sönüyor, ışık koşuyor
Her şey karardı, her şey titriyor,
Ve donup kalıyor Ruslan.
Sustu her şey .Müthiş sessizlikte
İki kez garip bir ses işitildi
Ve yükseliverdi dumanlı derinlikten
Dumandan daha karanlık biri...
Oda yeniden boş ve sessiz;

Встает испуганный жених,
С лица катится пот остылый;
Трепеща, хладною рукой
Он вопрошает мрак немой...
О горе: нет подругой милой!
Хватает воздух он пустой;
Людмилы нет во тьме густой,
Похищена безвестной силой.
(...)

1817-1820

Soğumuş terler akarak yüzünden
Ürkmüş damat yerinden kalkıyor;
Ve titreyerek, soğuk elleriyle
Dilsiz karanlığı yokluyor...
Eyvah: Sevgili yok orada...
Boşluktur ellerinin dokunduğu;
Ludmila yok koyu karanlıkta,
Bilinmez bir güç çalmış onu.
(...)

1817-1820

Кавказский пленник

часть первая

(...)

Казалось, пленник безнадежный
К унылой жизни привыкал.
Тоску неволи, жар мятежный
В душе глубоко он скрывал.
Влачась меж угрюмых скал,
В час ранней, утренней прохлады,
Вперял он любопытный взор
На отдаленные громады
Седых, румяных, синих гор.
Великолепные картины!
Престолы вечные снегов,
Очам казались их вершины
Недвижной цепью облаков,
И в их кругу колосс двуглавый,
В венце блистая ледяном,
Эльбрус огромный, величавый,
Белел на небе голубом
Когда, с глухим сливаясь гулом,
Предтеча бури, гром гремел,
Как часто пленник над аулом
Недвижим на горе сидел!
У ног его дымились тучи,
В степи взвивался прах летучий;

./..

“KAFKAS TUTSAĞI”NDAN

Birinci Bölüm

(...)

Umutsuz tutsak, sanki git gide

Sevinçsiz yaşama alıştıyordu.

Tutsaklık kederini, isyanını

İçinin derinliğinde saklıyordu.

Arasında kasvetli kayalıkların

Erken sabah serinliğinde

Sürünerek gezinmekteyken

Dikiyordu meraklı bakışlarını

Ak saçlı, kızıl, mavi dağların

Uzak kütlelerine.

Olağanüstü tabloları!

Karların ebedi tahtları,

Tepelerinin çevresinde

Bulutların devinimsiz zinciriyle .

Ve aralarında iki başlı dev

Görkemli,yüce Elbrus

Buzdan çelenginde parıldayarak

Ağarıyordu mavi gökte.

Gök gürültüsü,öncüsü fırtınanın

Boğuk bir uğultuyla karışarak

Gürlediğinde, çoğu kez

Dağda, köyün üzerinde

Kıpırtısız oturmaktaydı tutsak!

Altında ayaklarının bulutlar tüterdi,

Bozkırdan bir toz yükselirdi;

Уже приюта между скал
Ёлень испуганный искал;
Орлы с утесов подымались
И в небесах перекликались;
Шум табунов, мычание стад
Уж гласом бури заглушались...
И вдруг на доли дождь и град
Из туч сквозь молний извергались;
Волнами роя крутизны,
Сдвигая камни вековые,
Текли потоки дождевые -
А пленник, с горной вышины,
Один, за тучей громовую,
Возврата солнечного ждал,
Недосягаемый грозою,
И бури немощному вою
С какой-то радостью внимал.
(...)

1821-22

Ürkmüş bir geyik kayalıklarda
Kendine sığınak arardı şimdi;
Kartallar kopardı kayalardan
Ve çığırışlılardı gökte;
Yılkıların patırtısı,sürülerin böğürtüsü
Boğulurdu artık fırtınanın sesiyle...
Ve bulutlardan, şimşeklerin arasından
Ansızın yağmur ve dolu
Patlardı ovaların üstünde;
Akardı yağmur selleri
Yamaçları oyarak dalgalarla
Yüzyıllık taşları yerinden sökerek-
Ve tutsak orada,bir başına
Fırtına bulutunun ardından
Güneşin dönüşünü beklerdi;
Kasırganın dışında
Ve onun güçsüz uluyuşuna
Bir çeşit sevinçle kulak vererek
(...)

1821-22

МУЗА

В младенчестве моем она меня любила
И семиствольную цевницу мне вручила;
Она внимала мне с улыбкой, и слегка,
По звонким скважинам пустого тростника
Уже наигрывал я слабыми перстами
И гимны важные, внушенные богами,
И песни мирные фригийских пастухов.
С утра до вечера в немой тени дубов
Прилежно я внимал урокам девы тайной;
И, радуя меня наградою случайной,
Откинув локоны от милого чела,
Сама из рук моих свирель она брала:
Тростник был оживлен божественным дыханьем
И сердце наполнял святым очарованьем.

1821

ESİN PERİSİ

Çocuktum daha beni sevdiğinde
Yedi borulu flütü elime verdiğinde;
Beni gülümseyerek dinliyordu ve ben usulcana
Çıkarıyordum artık zayıf parmaklarımla
Boş kamışın çınıltılı deliklerinden
Marş ezgileri, tanrılarca esinlenen,
Ve Frigyalı çobanlardan barışçıl şarkılar.
Dilsiz gölgesinde meşelerin sabahtan akşama kadar
Derslerini gizemli kızın dinliyordum can kulağıyla;
Ve o , kimi kez sevindirerek beni bir armağanla,
Atarak sevimli alnında lüleleri geriye,
Alıyordu kavalı kendi ellerine:
Çalgı tanrısız bir solukla canlanıyordu sanki
Ve kutsal bir büyülenmişlik dolduruyordu yüreği

1821

УЗНИК

Сижу за решеткой в темнице сырой.
Вскормленный в неволе орел молодой,
Мой грустный товарищ, махая крылом,
Кровавую пищу клюет под окном,

Клюет, и бросает, и смотрит в окно,
Как будто со мною задумал одно;
Зовет меня взглядом и криком своим
И вымолвить хочет: "Давай улетим!

Мы вольные птицы; пора, брат, пора!
Туда, где за тучей белеет гора,
Туда, где синеют морские края,
Туда, где гуляем лишь ветер... да я!.."

1822

TUTSAK

Zindandayım, nemli bir karanlıkta.
Beslediğim genç kartal, avluda,
Altında parmaklıkların çırpıyor kanatlarını
Gagalarken kanlı bir yiyecek parçasını.

Gagalıyor ve fırlatıyor, gözleri pencerede,
Sanki aynı arzuyu taşıyor benimle.
Bakışı ve çılgılığıyla diyor ki tutsaklık yoldaşım:
“Vakit geldi artık, uçalım dostum, uçalım!”

Bizler özgür kuşlarız, hadi davran!
O beyaz dağa doğru, daha öteye bulutlardan,
Denizin gökyüzüyle buluştuğu maviliklere,
Sadece rüzgârın ve benim gidebildiğimiz o yerlere...”

1822

“Завидую тебе, питомец моря
смелый...”

Завидую тебе, питомец моря смелый
Под сенью парусов и в бурях поседелый!
Спокойной пристани давно ли ты достиг —
Давно ли тишины вкусил отрадный миг —
И вновь тебя зовут заманчивые волны.
Дай руку — в нас сердца единой страстью
полны.

Для неба дального, для отдаленных стран
Оставим берега Европы обветшалою;
Ищу стихий других, земли жилец усталый;
Приветствую тебя, свободный Океан.

1823

*“İMRENİYORUM SANA, CESUR
ÖĞRENCİSİ DENİZLERİN...”*

İmreniyorum sana cesur öğrencisi denizlerin,
Saçları fırtınalarda ağaran ve gölgesinde yelkenlerin!
Çoktan mı ulaştın dingin rıhtıma-
Çoktan mı vardın sessizliğin hazlarına-
Ki yeniden çağırmakta seni gönül çekici dalgalar.
Haydi ver elini-yüreklerimizde aynı tutkular.
İçimizde uzak gökyüzünün, uzak ülkelerin özlemi
Bırakalım kıyılarını köhne Avrupa'nın;
Ben, yorgun kiracısı yeryüzünün, bambaşka âlemler ardındayım;
Ey özgür okyanus, selamlıyorum seni.

1823

ПТИЧКА

В чужбине свято наблюдаю
Родной обычай старины:
На волю птичку выпускаю
При светлом празднике весны.

Я стал доступен утешенью;
За что на бога мне роптать,
Когда хоть одному творенью
Я мог свободу даровать!

1823

KUŞ

Gurbette saygıyla izliyorum
Geleneğini eski zamanların:
Bir kuşu özgürlüğe salıyorum
Parlak şöleninde ilkbaharın.

Artık avuntusuz değilim,
Ve küsmüyorum yazgıma,
Mademki özgür kılabilirdim
Tek bir varlığı da olsa!

1823

“Кто, волны, вас остановил...”

Кто, волны, вас остановил,
Кто оковал ваш бег могучий,
Кто в пруд безмолвный и дремучий
Поток мятежный обратил?
Чей жезл волшебный поразил
Во мне надежду, скорбь и радость
И душу бурную и младость
Дремотой лени усыпил?
Взыграйте, ветры, взройте воды,
Разружьте гибельный оплот.
Где ты, гроза — символ свободы?
Промчись поверх невольных вод.

1823

“DALGALAR, SİZİ KİM DURDURDU...”

Dalgalar, sizi kim durdurdu,
Kim vurdu sizi prangaya,
Kim yönlendirdi isyancı koşunuzu
Dilsiz ve aşılmaz bir havuza?
Kim bozguna uğrattı âsasıyla
Bende umudu, neşeyi ve acıyı
Ve uyuşturdu ruhumdaki fırtınayı
Tembelliğin uykusuyla?
Essin rüzgârlar, coşsun dalgalar,
Ruhu öldüren kale yıkılsın!
Nerdesin ey özgürlük simgesi fırtına?
Kükre üstünde bu tutsak suların.

1823

ДЕМОН

В те дни, когда мне были новы
Все впечатленья бытия -
И взоры дев, и шум дубровы,
И ночью пенье соловья,-
Когда возвышенные чувства,
Свобода, слава и любовь
И вдохновенные искусства
Так сильно волновали кровь,-
Насы надежд и наслаждений
Тоской внезапной осеня,
Тогда какой-то злобный гений
Стал тайно навещать меня.
Печальны были наши встречи:
Его улыбка, чудный взгляд,
Его язвительные речи
Вливали в душу хладный яд.
Неистощимой клеветой
Он провиденье искушал;
Он звал прекрасное мечтою;
Он вдохновенье презирал;
Не верил он любви, свободе;
На жизнь насмешливо глядел -
И ничего во всей природе
Благословить он не хотел.

İBLİS

Henüz yeni olduğu zamanlar
Yaşamda tüm izlenimlerim
Bakışı kızların, meşeliğin hışırtısı,
Bülbülün şarkısı geceleyin-
Henüz şiddetle coşturduğunda
Yüreği, yüce duygular
Özgürlük, ün ve aşk,
Ve güzel sanatlar,-
Umut ve zevk saatlerini
Kaplayarak apansız bir tasayla,
Gizlice ziyarete başladı
Beni kötücül bir deha.
Karşılaşmalarımız hüznünlüydü:
Gülümseyişiyle, garip bakışıyla,
Yaralayıcı sözleriyle
Soğuk bir zehir akıtıyordu ruha.
Sonu gelmez iftiralarla,
Tanrı'ya dil uzatıyordu;
Güzellik boş bir hayaldi;
Esini hor görüyordu;
İnanmıyordu aşka, özgürlüğe;
Hayata bakışı alay doluydu-
Ve tüm evrende hiçbir şeyi
Kutsamak istemiyordu.

ТЕЛЕГА ЖИЗНИ

Хоть тяжело подчас в ней бремя,
Телега на ходу легка;
Ямщик лихой, седое время,
Везет, не слезет с облучка.

С утра садимся мы в телегу;
Мы рады голову сломать
И, презирая лень и негу,
Кричим: пошел!

Но в полдень нет уж той отваги;
Порастрясло нас: нам страшней
И косогоры и овраги:
Кричим: полегче, дуралей!

Катит по-прежнему телега;
Под вечер мы привыкли к ней
И дремля едем до ночлега,
А время гонит лошадей.

1823

YAŞAM ARABASI

Yükü ağır olsa da kimi zaman
Araba yolunda rahatça ilerler;
Arabacı yiğit, kocamış bir adam,
Dinlenmeksizin, ha babam sürer.

Sabahleyin bineriz arabaya;
Ve yel gibi gitmekten hoşnutuzdur,
Tembellik, rehavet bizden ırak olsun,
Bağırırız: Haydi, sür!

Fakat öğleyin biter o atılganlık;
Sarsılmışsınız; ve her şeyden korkarak,
Yamaçtan da, hendekten de,
Bağırırız: Daha yavaş, salak!

Oysa hızı hep aynıdır arabanın;
Ve artık alışmışsınız yaklaşırken gece,
İlerleriz uyuklayarak barınağımıza doğru-
Zamandır oturan arabacı yerinde.

К МОРЮ

Прощай, свободная стихия!
В последний раз передо мной
Ты катишь волны голубые
И блещешь гордою красой.

Как друга ропот заунывный,
Как зов его в прощальный час,
Твой грустный шум, твой шум призывный
Услышал я в последний раз.

Моей души предел желанный!
Как часто по берегам твоим
Бродил я тихий и туманный,
Заветным умыслом томим!

Как я любил твои отзывы,
Глухие звуки, бездны глас,
И тишину в вечерний час,
И своенравные порывы!

Смиренный парус рыбарей,
Твоею прихотью хранимый,
Скользит отважно средь зыбей:
Но ты взыграл, неодолимый,-
И стая тонет кораблей.

DENİZE

Elveda, ey özgür yaradılış!
Son kez karşımdasın işte;
Yuvarlayarak mavi dalgalarını
Parıldyorsun gurur dolu bir güzellikle.

Hazin mırıltısı gibi bir dostun,
Veda saatinde ümitsiz seslenişi gibi,
Son kez işitiyordum hüznü uğultunu
Yalvaran, beni çağıran seslerini.

Ey, can attığım sınırı benliğimin!
Ne kadar çok senin kıyılarında
Dolaştım, sessiz ve başım dumanlı,
Gizli bir kararın hüznü ruhumda.

Nasıl seviyordum seslenişlerini,
Boğuk sesleri, o uçurum yankısını;
Ve akşam saatindeki sessizliği,
Ve delişmen atılışlarını!

Uysal bir balıkçı yelkenlisi
Bir an öyle istedin diye sen
Dalgırlarda yiğitçe kayıp gider;
Fakat coşup kükredin mi birden
Batar birbiri ardına gemiler.

Не удалось навек оставить
Мне скучный, неподвижный брег,
Тебя восторгами поздравить
И по хребтам твоим направить
Мой поэтической побег.

Ты ждал, ты звал... я был окован;
Вотще рвалась душа моя:
Могучей страстью очарован,
У берегов остался я.

О чем жалеть? Куда бы ныне
Я путь беспечный устремил?
Один предмет в твоей пустыне
Мою бы душу поразил.

Одна скала, гробница славы...
Там погружались в хладный сон
Воспоминанья величавы:
Там угасал Наполеон.

Там он почил среди мучений.
И вслед за ним, как бури шум,
Другой от нас умчался гений,
Другой властитель наших дум.

Исчез, оплаканный свободой,
Оставя миру свой венец.
Шуми, взволнуйся непогодой:
Он был, о море, твой певец.

./..

Elimden gelmedi sonsuzca bırakmak
Karayı; bu iç karartan devinimsiz yurdu;
Ve seni coşkularla selamlayarak
Elimden gelmedi yüceliklerine
Yöneltmek şiirsel koşumu.

Bekliyordun sen, çağırıyordun...
Ruhum boş yere çırpınıyordu prangasında;
Güçlü bir tutkuyla büyülenmiş,
Kalakaldım kıyılarında...

Niye hayıflanmalı? Kaygısız yolumu
Nereye yöneltirdim ki şimdi?
Bir şey var ki çölünde senin
Ruhumu altüst etmeye yeterdi.

Bir kaya parçası, şanlı bir varlığın
Mezarı olan; ve yüce anılar da
Orada soğuk bir uykuya dalıyordu:
Napolyon sönüp gidiyordu orada.

Ve öldü acılar içinde;
Ve onun ardından, gürültüsüyle fırtınanın
Yitirdik bir başka dehayı da
Bir başka hükümdarını akıllarımızın.*

Yitip gitti, başındaki çelengi
Bırakarak ve gözyaşlarına boğarak özgürlüğü.
Kabarsın dalgalar, kopsun fırtına,
O senin, ey deniz, türkücündü.

J..

* İngiliz şair George(Lord) Byron'dan söz ediliyor. Byron Balkanlardaki Yunan başkaldırı hareketine katılmış, 1824'te hummadan ölmüştü.(ç.)

Твой образ был на нем означен,
Он духом создан был твоим:
Как ты, могущ, глубок и мрачен,
Как ты, ничем неукротим.

Мир опустел... Теперь куда же
Меня б ты вынес, океан?
Судьба людей повсюду та же:
Где капля блага, там на страже
Уж просвещение иль тиран.

Прощай же, море! Не забуду
Твоей торжественной красы
И долго, долго слышать буду
Твой гул в вечерние часы.

В леса, в пустыни молчаливы
Перенесу, тобою полн,
Твои скалы, твои заливы,
И блеск, и тень, и говор волн.

1824

İmgen onda bulmuştu anlamını,
Ruhuyla o senin cevherindendi:
Senin gibi, güçlü, derin ve karanlık,
Senin gibi, hiçbir şeyle bükülmezdi.

Boşaldı dünya... Şimdi beni
Alıp da nereye götürsün okyanus?
Yeryüzü yazgısı aynı her yerde,
Nerede birazcık iyilik varsa
Ya aydınlanma, ya tiran tetikte.

Elveda öyleyse ey deniz!
Utkulu güzelliğin yaşayacak belleğimde.
Ve uzun süre, uzun süre işiteceğim
Uğultunu akşam saatlerinde.

Ormanlara, ıssız bozkıra
Taşıyacağım, beni dolduran varlığını;
Kayalarını senin, körfezlerini
Ve parıltını,ve gölgeni,ve dalgaların konuşmasını.

ФОНТАНУ БАХЧИСАРАЙСКОГО ДВОРЦА

Фонтан любви, фонтан живой!
Принес я в дар тебе две розы.
Люблю немолчный говор твой
И поэтические слезы.

Твоя серебряная пыль
Меня кропит росой хладной:
Ах, лейся, лейся, ключ отрадный!
Журчи, журчи свою мне быль...

Фонтан любви, фонтан печальный!
И я твой мрамор вопрошал:
Хвалу стране прочел я дальней;
Но о Марии ты молчал...

Светило бледное гарема!
И здесь ужель забвенно ты?
Или Мария и Зарема
Одни счастливые мечты?

Иль только сон воображенья
В пустынной мгле нарисовал
Свои минутные виденья,
Души неясный идеал?

“BAHÇESARAY” SARAYININ ÇEŞMESİNE

Aşk fıskiyesi, ölümsüz çeşme!
Sana armağan olarak iki gül getirdim.
Seviyorum bitimsiz konuşmanı
Ve şiirsel gözyaşlarını senin.

Çiseyen gümüşsü tozların
Serin çiğlerle kaplıyor beni:
Ak, durmaksızın ak sevinçli pınar!
Anlat, anlat bana bildiklerini...

Aşk fıskiyesi, kederli çeşme!
Okudum ben de mermerinde senin
Uzak bir ülkenin övgüsünü;
Fakat Mariya’dan söz etmedin...

Ey, solgun yıldızı haremin!
Burada da mı unutuldun yoksa?
Yoksa sadece mutlu düşler miydi
Mariya ve Zarema*

Ya da sadece imgelemin uykusu mu
Tenha bir alacakaranlıkta resimledi
Kendi bir anlık sanrılarını,
Ruhumun bir anlık idealini?

* “Bahçesaray çeşmesi”nin kahramanları. (ç.)

“Ночной зефир...”

Ночной зефир
Струит эфир.
Шумит,
Бежит
Гвадалквивир.

Вот взошла луна золотая,
Тише... чу... гитары звон...
Вот испанка молодая
Оперлася на балкон.

Ночной зефир
Струит эфир.
Шумит,
Бежит
Гвадалквивир.

Скинь мантилью, ангел милый,
И явись как яркой день!
Сквозь чугунные перилы
Ножку дивную продень!

Ночной зефир
Струит эфир.
Шумит,
Бежит
Гвадалквивир.

1824

“GECE YELİDİR...”

Gece yelidir
Havayı titretir.
Çağıldar
Akar
Guadalquivir.*

Doğdu ay
Som altından,
Kulak ver gitara
Başladı usuldan...
İspanyol dilber
Yaslandı balkona.

Gece yelidir
Havayı titretir
Çağıldar
Koşar
Guadalquivir.

Savur şalını sevimli dilber,
Doğan gün gibi yüzünü göster!
Ardında demir parmaklıkların
Görünsün efsane bacakların!

Gece yelidir
Havayı titretir.
Çağıldar
Coşar
Guadalquivir.

ПОДРАЖАНИЯ КОРАНУ

ПОСВЯЩЕНО П. А. ОСИПОВОЙ.

I

Клянусь четой и нечетой,
Клянусь мечом и правой битвой,
Клянуся утренней звездой,
Клянусь вечернею молитвой

Нет, не покинул я тебя.
Кого же в сень успокоенья
Я ввел, главу его любя,
И скрыл от зоркого гоненья?

Не я ль в день жажды напоил
Тебя пустынными водами?
Не я ль язык твой одарил
Могучей властью над умами?

./..

KURAN'A ÖYKÜNMELER*

P.A.Osipova'ya

I

Çift ve tek üstüne ant içerim,
Kılıç ve haklı savaş üstüne ant içerim,
Sabah yeli üstüne ant içerim,
Akşam duası üstüne ant içerim:

Hayır, seni terk etmedim ben.
Ya kimdi başını okşayarak
O korunaklı yere götürdüğüm,
Amansız takipten saklayarak?

Ben değil miydim çölün sularıyla
Susuzluğunu dindiren?
Ben değil miydim diline senin
Akıllar üstünde erk veren?

J..

Bu şiirlere Puşkin'in düştüğü beş dipnot var. Dipnotlarda şair, Kuran'dan bir alıntı yaparak,(bkz. "Ganimetler" Bölümü) Kuran'ı "bilinen eski masal" diye niteleyen "kâfirler"i kuşkusuz ki haklı olduğunu, fakat Kuran'da çok güçlü ve şiirsel bir tarzda dile getirilmiş birçok ahlâki hakikat bulunduğunu söylüyor. Birinci şiirin ilk dördlüğüne düştüğü dipnotta Kuran'ın başka yerlerinde de bu 'garip retorik'le, çeşitli şeyler üzerine yemin edilmesiyle karşılaştığını belirtiyor. Beşinci şiirin ilk dördlüğü için düşünülen dipnot şöyle: "Kötü bir fizik(bilgisi);buna karşılık ne gözü pek bir şiir!"(ç,)

Мужайся ж, презирай обман,
Стезею правды бодро следуй,
Люби сирот, и мой Коран
Дрожащей твари проповедуй.

Sıkı dur öyleyse, yalanı hor gör,
Yürü gerçeğin yolunda inançla,
Sev öksüzleri ve Kuran'ımı,
Öğüt ver titreyen yaratığa.

II

О, жены чистые пророка,
От всех вы жен отличены:
Страшна для вас и тень порока.
Под сладкой сенью тишины
Живите скромно: вам пристало
Безбрачной девы покрывало.
Храните верные сердца
Для нег законных и стыдливых,
Да взор лукавый нечестивых
Не узрит вашего лица!

А вы, о гости Магомета,
Стекаясь к вечери его,
Брегитесь суетами света
Смутить пророка моего.
В пареньи дум благочестивых,
Не любит он велеречивых
И слов нескромных и пустых:
Почтите пир его смиреньем,
И целомудренным склоненьем
Его невольниц молодых.

II

Ey lekesiz kadınları peygamberin,
Siz farklı kıldınız bütün eşlerden:
Ayıbın gölgesi de korkunçtur sizin için.
Yaşayın alçakgönüllülüğünüzü yitirmeden
Tatlı kanatları altında sessizliğin.
Yakıştı size bakirenin örtüsü,
Sadık yüreklerinizi saklayın
Helal ve utangaç zevkler için.
Ve ulaşamayacak yüzünüze
Kurnaz bakışı inançsızların.

Ve sizler, ey konukları Muhammed'in,
Akın akın gelenler akşam ziyaretine,
Sakının, dünyasal telaşlarla
Sıkıntı vermekten peygamberime.
O dindarca düşüncelere dalmışken
Hoşlanmaz laf ebelerinden
Sevmez, gösterişli ve boş sözleri:
Sofrasına kibirsiz gelin,
Ve tertemiz bir duyguyla eğilin
Önünde genç cariyelerinin.

III

Смутясь, нахмурился пророк,
Слепца послышав приближенье
Бежит, да не дерзнет порок
Ему являть недоуменье.

С небесной книги список дан
Тебе, пророк, не для строптивых;
Спокойно возвещай Коран,
Не понуждая нечестивых!

Почто ж кичится человек?
За то ль, что наг на свет явился,
Нто дышит он недолгой век,
Нто слаб умрет, как слаб родился?

За то ль, что бог и умертвит
И воскресит его — по воле?
Нто с неба дни его хранит
И в радостях и в горькой доле?

За то ль, что дал ему плоды
И хлеб, и финик, и оливу,
Благословив его труды
И вертоград, и холм, и ниву?

III

Peygamber bozulup yüzünü ekşitti
Körün yaklaştığını işitince:
Koşup geliyor, şaşkınlık gösterip
Günah işlemeye cüret etme.

Sana göksel kitap, ey peygamber
Kibir sahipleri için gönderilmedi;
Kuran'ımı sakince bildir,
Zorlama dikine gidenleri!

Neden böbürlenir ki insanoğlu?
Dünyaya çıplak geldiğinden mi,
Ömrünün kısalığından mı,
Güçsüz doğduğu, güçsüz öleceği için mi?

Yoksa Tanrı onu keyfince
Öldürecek ve diriltecek diye mi?
Mutlulukta da acı yazgıda da
Gökten nasıl belirliyorsa günlerini.

Ona nimetler verdiği için mi,
Ve ekmeği ve zeytini ve hurmayı,
Emeğini kutsayarak
Ve bahçeyi ve tepeyi ve tarlayı?

Но дважды ангел вострубит;
На землю гром небесный грянет:
И брат от брата побежит,
И сын от матери отпрянет.

И все пред бога притекут,
Обезображенные страхом;
И нечестивые пад т,
Покрыты пламенем и прахом.

Fakat İsrâfil iki kez öttürecek borusunu;
Kopacak yeryüzünde göksel tufan:
Ve kardeş kaçacak kardeşinden,
Ve oğul kaçacak anasından.

Ve her şey akacak önünde Tanrı'nın,
Korkuyla allak bullak;
Ve yok olacak günahkârlar,
Ateş ve külle kaplanarak.

IV

С тобою древле, о всесильный,
Могучий состязаться мнил,
Безумной гордостью обильный;
Но ты, господь, его смирил.
Ты рек: я миру жизнь дарую,
Я смертью землю наказую,
На вся подъята длань моя.
Я таюже, рек он, жизнь дарую,
И также смертью наказую:
С тобою, боже, равен я.
Но смолкла похвальба порока
От слова гнева твоего:
Подъемлю солнце я с востока;
С заката подыми его!

IV

Seninle, bir zamanlar, ey her şeyi yaratan,
Yarışa yeltenmişti bir kudretli,
Çıldırılmış gibiydi gururdan;
Fakat sen nasıl da bildirmiştin ona haddini.
Dedin: Dünyaya yaşam armağan ediyorum,
Ve onu ölümle cezalandırıyorum.
Ben her şeye kadirim.
Dedi o, ben de yaşam armağan ediyorum
Ben de ölümle cezalandırıyorum:
Ey Tanrı, seninle eşitim.
Fakat senin gazabın konuşunca
Günahın böbürlenışı sustu:
Güneşi yukarı kaldırıyorum doğuda;
Sen de batıda kaldır onu!

V

Земля недвижна — неба своды,
Творец, поддержаны тобой,
Да не падут на сушь и воды
И не подавят нас собой.

Зажег ты солнце во вселенной,
Да светит небу и земле,
Как лен, елеем напоенный,
В лампадном светит хрустале.

Творцу молитесь; он могучий:
Он правит ветром; в знойный день
На небо насылает тучи;
Дает земле древесну сень.

Он милосерд: он Магомету
Открыл сияющий Коран,
Да притечем и мы ко свету,
И да падет с очей туман.

V

Yer devinimsiz- gök kubbeleri,
Tanrım, sımsıkı duruyor sayende,
Ve sular ezmiyor bizi
Boşanıp yere.

Evrende güneşi tutuşturdun,
Göğü ve yeri aydınlatsın diye,
Kandil yağına doymuş keten
Nasıl parlarsa lamba kristalinde.

Tanrı'ya yakarın; güçlüdür o:
Yönetir rüzgârı; kavurucu günde
Göge gönderir bulutları;
Ağaç gölgesi verir yere.

O merhametlidir: ışıklı Kuran'ı
Açtı peygamberi Muhammed'e,
Akalım bizler de aydınlığa doğru,
Ve kalsın gözlerden perde.

VI

Не даром вы приснились мне
В бою с обритыми главами,
С окровавленными мечами,
Во рвах, на башне, на стене.

Внемлите радостному кличу,
О дети пламенных пустынь!
Ведите в плен молодых рабынь,
Делите бранную добычу!

Вы победили: слава вам,
А малодушным посмеянье!
Они на бранное призыванье
Не шли, не веря дивным снам.

Прельстясь добычей боевою,
Теперь в раскаяньи своем
Рекут: возьмите нас с собою;
Но вы скажите: не возьмем.

Блаженны падшие в сраженьи:
Теперь они вошли в эдем
И потонули в наслажденьи,
Не отравляемом ничем.

VI

Boşuna görmedim sizi düşümde
Savaşta tıraş edilmiş başlarla,
Kılıçlarla, kana bulanmış,
Hendeklerde, kulede, surlarda.

Kulak verin sevinçli çağrıya
Ey ateşli çöllerin çocukları!
Ganimetleri paylaşın,
Tutsak edin genç köle kadınları.

Kazandınız, şan olsun size,
Ve ödlekler ezilsin utançla!
Onlar inanmadılar kutsal düşlere
Kulak vermediler çağrımıza.

Gözleri savaş ganimetleriyle kamaşmış,
Pişmanlıktan kıvranarak
Bizi de alın diyorlar şimdi;
Siz, hayır diyeceksiniz fakat.

Mutludur düşenler çarpışmada:
Cennettir şimdi onların otağı.
Zevk içinde yüzmekteler,
Hiçbir şeyin bozmayacağı.

VII

Восстань, боязливый:
В пещере твоей
Святая лампада
До утра горит.
Сердечной молитвой,
Пророк, удали
Печальные мысли,
Лукавые сны!
До утра молитву
Смиренно твори;
Небесную книгу
До утра читай!

VII

İsyan et, cesaretsiz
Mağaranda senin
Kutsal lamba
Yanıyor sabaha dek.
Yürekten duayla
Peygamber, uzaklaştı
Kederli düşünceleri!
Sabaha dek dua et
Alçakgönüllüce;
Göksel kitabı
Sabaha dek oku!

VIII

Торгуя совестью пред бледной нищетой,
Не сыпь своих даров расчетливой рукою:
Щедрота полная угодна небесам.
В день грозного суда, подобно ниве тучной,
 О сеятель благополучный!
Сторицею воздаст она твоим трудам.

Но если, пожалев трудов земных стяжанья,
Вручая нищему скупое подаянье,
Сжимаешь ты свою завистливую длань —
Знай: все твои дары, подобно горсти пыльной,
 Что с камня моет дождь обильный,
Исчезнут — господом отверженная дань.

VIII

Satılık mal gibi kullanarak vicdanını,
Yoksula cimrice sunma armağanlarını:
Göklere tam cömertlik gerek.
O müthiş yargı günü, bereketli tarla örneği,
Ey mutlu tohum ekici!
Emeğin kat kat karşılık görecektir.

Fakat eğer mal canlısı olup da,
Cimrice sadaka verirsen yoksula,
Pintice sıkarsan avucunu,-
Bil ki tüm armağanların taş üzerinden
Bir avuç toz gibi, yağmurla silinen,
Yitip gidecektir—Tanrı hor görmüştür onları.

IX

И путник усталый на бога роптал:
Он жаждой томился и тени алкал.
В пустыне блуждая три дня и три ночи,
И зноем и пылью тягчимые очи
С тоской безнадежной водил он вокруг,
И кладез под пальмою видит он вдруг.

И к пальме пустынной он бег устремил,
И жадно холодной струей освежил
Горевшие тяжко язык и зеницы,
И лег, и заснул он близ верной ослицы —
И многие годы над ним протекли
По воле владыки небес и земли.

Настал пробужденья для путника час;
Встает он и слышит неведомый глас:
“Давно ли в пустыне заснул ты глубоко?”
И он отвечает: уж солнце высоко
На утреннем небе сияло вчера;
С утра я глубоко проспал до утра.

Но голос: “О путник, ты долее спал;
Взгляни: лег ты молод, а старцем восстал;
Уж пальма истлела, а кладез холодный
Иссяк и засохнул в пустыне безводной,

./..

IX

Gezgin yakardı Tanrı'ya, yorgunluktan bitik:
Bir yudum su dileyerek ve bir gölgelik.
Üç gün üç gece dolaşarak çölde,
Kızgın sıcaktan ve tozdan ağırlaşan gözlerle
Bakınırken çevreye umutsuz bir tasayla,
Bir palmiye gördü ve bir kuyu altında.

Ve varıp yanına palmiyenin bir koşu
Kana kana içti soğuk suyu
Serinletti kavrulan dilini ve gözbebeklerini,
Ve yatıp uyudu, yanında sadık eşeği-
Ve pek çok yıl geçti birbiri ardına
Göklerin ve yerin hâkiminin arzusuyla.

Ve geldi uyanma saati sonunda;
Kalktı gezgin ve gaipten bir ses ulaştı kulağına:
“Çoktandır mı derin uykudaydın çölde?”
Yanıtladı gezgin: Bir gün önce
Güneş yüksekte, sabah göğündeydi;
Bir sabahtan ötekine uyumuşum demek ki.

Fakat ses dedi ki: “ Ey yolcu, sen çok daha uzun uykudaydın;
Baksana: Genç yattın, yaşlı uyandın;
Palmiye çürüyüp dağıldı, serin kuyu
Kurudu, tükendi susuz çölde suyu,

Давно занесенный песками степей;
И кости белеют ослицы твоей“.

И горем объятый мгновенный старик,
Рыдая, дрожащей главою поник...
И чудо в пустыне тогда совершилось:
Минувшее в новой красе оживилось;
Вновь зыблется пальма тенистой главою;
Вновь кладез наполнен прохладой и мглой.

И ветхие кости ослицы встают,
И телом оделись, и рев издают;
И чувствует путник и силу, и радость;
В крови заиграла воскресшая младость;
Святые восторги наполнили грудь:
И с богом он дале пускается в путь.

1824

Çoktandır kumlarla kaplanarak;
Ve kemikleri eşeğinin beyaz beyaz parılıyor bak”.

Ve bir anlık ihtiyar acıyla sarsılarak,
Eğdi titreyen başını, hıçkırarak...
O zaman mucize gerçekleşti çölde:
Canlandı geçip giden, yeni renklerle;
Gölgeyi başı palmiyesinin başladı kımıldamaya;
Kuyu doldu yeniden serinlik ve buğuyla.

Ve köhnemiş kemikleri eşeğin kalktılar,
Ete büründüler ve bir anırtı kopardılar;
V gezgin, güçlü ve mutlu,
Kanında yeniden dirilen gençliği duydu.
Ve doldu içi kutsal coşkuyla:
Ve devam etti yola Tanrı'yla.

АКВИЛОН

Зачем ты, грозный аквилон,
Тростник прибрежный долу клонишь?
Зачем на дальний небосклон
Ты облачко столь гневно гонишь?

Недавно черных туч грядой
Свод неба глухо облекался,
Недавно дуб над высотой
В красе надменной величался...

Но ты поднялся, ты взыграл,
Ты прошумел грозой и славой —
И бурны тучи разогнал,
И дуб низвергнул величавый.

Пускай же солнца ясный лик
Отныне радостью блистает,
И облачком зефир играет,
И тихо зыблется тростник.

1824

POYRAZ

Öfkeli poyraz, neden
Kıyı sazlarını ovaya doğru eğyorsun?
Neden uzaktaki ufka
Bulutları böyle hırsla kovalıyorsun?

Az önce gök kubbesi
Kara bulut kümelerini sımsıkı sarınmıştı,
Az önce gururlu bir güzellikle
Yükseliyordu tepede meşe ağacı...

Fakat koptun ve coşup taştın sen,
Borayla ve şanla gürledin-
Kattın önüne kibirli bulutları,
Azametli meşeyi alaşağı ettin.

Şimdi bırak da güneşin parlak çehresi
Sevinçle ışıldasın artık,
Yel oynasın bulutçukla,
Ve usulca dalgırlansın sazlık.

НА ВОРОНЦОВА

Полу-милорд, полу-купец,
Полу-мудрец, полу-невежда,
Полу-подлец, но есть надежда,
Что будет полным наконец.

1824

VORONTSOV'A

Yarı bilgin, yarı cahil,
Yarı milord, yarı tüccar,
Yarı alçak, fakat artık
Tam bir şey olmasına umut var.

1824

“Храни меня, мой талисман...”

Храни меня, мой талисман,
Храни меня во дни гоненья,
Во дни раскаянья, волненья:
Ты в день печали был мне дан.

Когда подымет океан
Вокруг меня валы ревучи,
Когда грозою грянут тучи -
Храни меня, мой талисман.

В уединенье чуждых стран,
На лоне скучного покоя,
В тревоге пламенного боя
Храни меня, мой талисман.

Священный сладостный обман,
Души волшебное светило...
Оно сокрылось, изменило...
Храни меня, мой талисман.

Пускай же ввек сердечных ран
Не растравит воспоминанье.
Прощай, надежда; спи, желанье;
Храни меня, мой талисман.

1825

“KORU BENİ, TILSIMIM...”

Koru beni, tılsımım,
Koru beni, izlenip örselendiğimde,
Koru, pişmanlık ve telaş günlerinde:
Bana kederli bir günde verilmiştin sen.

Çevremi kuşattığında
Kuduran dalgaları okyanusun,
Bulutlar fırtınayı patlattığında,—
Koru beni, tılsımım.

Yaban ellerde yapayalnızlıkta,
Koynunda can sıkıcı rahatlığın,
Savaşın kızıştığı anda,
Koru beni, tılsımım.

Kutsal ve tatlı aldanış,
Büyülü yıldızı ruhun...
Gizlendi benden, ihanet etti...
Koru beni, tılsımım.

Bırak, tazelemesin bellek
Yatışsın sonsuzca yürek yaralarım;
Elveda ümit; uyu istek;
Koru beni tılsımım.

Цыганы

Цыганы шумною толпой
По Бессарабии кочуют.
Они сегодня над рекой
В шатрах изодранных ночуют.
Как вольность, весел их ночлег
И мирный сон под небесами;
Между колесами телег,
Полузавешанных коврами,
Горит огонь; семья кругом
Готовит ужин; в чистом поле
Пасутся кони; за шатром
Ручной медведь лежит на воле.
Вся живо посреди степей:
Заботы мирные семей,
Готовых с утром в путь недалкий,
И песни жен, и крик детей,
И звон походной наковальни.
Но вот на табор кочевой
Нисходит сонное молчанье,
И слышно в тишине степной
Лишь лай собак да коней ржанье.
Огни везде погашены,
Спокойно вся, луна сияет
Одна с небесной вышины
И тихий табор озаряет.
(...)

“ÇİNGENELER”DEN•

Gürültüyle,şamatayla çingeneler
Besarabya’da göç ediyorlar.
Bu gece onlar nehrin üzerinde
Yırtık pırtık çadırlarında kalacaklar.
Konak yerleri neşeli,özgür,
Huzur dolu uyku açık havada.
Kilimlerle yarı örtülmüş
Arabaların arasında
Yanıyor ateş,çevrede aile
Akşam yemeğini hazırlıyor.
Açık alanda beygirler yayılmış
Çadırın ardında evcil ayı
Yan gelmiş keyif çatıyor.
Bozkırların ortasında
Her şey nasıl da canlı
Sabahla uzak yola çıkacak
İnsanların barışçıl kaygıları.
Türküsü kadınların,çocuk bağırışları
Ve gezici örsün çınıltısı
Ve işte uykunun suskunluğuna
Bürünüyor göçebe ovası.
Ve sessizliğinde bozkırın
Duyulan sadece köpek havlayışları
Ve kişnemesi atların.
Ateşler söndü her yerde
Her şey dingin,bir tek ay parlıyor
Ve göksel yüksekliklerden
Sessiz obayı aydınlatıyor
(...)

И с шумом высыпал народ;
Шатры разобраны; телеги
Готовы двинуться в поход.
Вся вместе тронулось — и вот
Толпа валит в пустых равнинах.
Ослы в перекидных корзинах
Детей играющих несут;
Мужья и братья, жены, девы,
И стар и млад вослед идут;
Крик, шум, цыганские припевы,
Медведя рев, его цепей
Нетерпеливое бряцанье,
Лохмотьев ярких пестрота,
Детей и старцев нагота,
Собак и лай и завыванье,
Волынки говор, скрип телег,
Вся скудно, дико, вся нестройно,
Но вся так живо-неспокойно,
Так чуждо мертвых наших нег,
Так чуждо этой жизни праздной,
Как песнь рабов однообразной!

1824

Ve uyandılar gürültü şamata,
Çadırlar toplandı; arabalar
Hareket etmeye hazırlar
Ve her şey birlikte koyuldu yola.
Kalabalık akın akın gidiyor
Boş ovalarda göz alabildiğine,
Çocuklar oynuyor, eşeklerin
Üstlerinden atılmış sepetlerde.
Kocalar, erkek kardeşler, karılar, kızlar
Gidiyor ardından yaşlılarla küçüklerin ;
Bağırtı, çığırtı, çingene şarkıları,
Ayının böğürtüsü, zincirlerinin
Sabırsız şingirtıları
Renk renk, parlak paçavralar
Çocukların, yaşlıların çıplaklığı,
Köpek havlayışları, ulumalar,
Gaydanın sesi, araba gıcirtısı-
Her şey yoksul, yabancı, bozuk düzen
Ama her şey öyle kıpır kıpır canlı ki,
Her şey öylesine yabancı ki
Anlamsız yaşamlarımızın
Ölü gevşekliğine,
Kölelerin tek düze şarkısına benzeyen!

1824

К ***

Я помню чудное мгновенье:
Передо мной явилась ты,
Как мимолетное виденье,
Как гений чистой красоты.

В томленьях грусти безнадежной
В тревогах шумной суеты,
Звучал мне долго голос нежный
И снились милые черты.

Шли годы. Бурь порыв мятежный
Рассеял прежние мечты,
И я забыл твой голос нежный,
Твой небесные черты.

В глуши, во мраке заточенья
Тянулись тихо дни мои
Без божества, без вдохновенья,
Без слез, без жизни, без любви.

Душе настало пробужденье:
И вот опять явилась ты,
Как мимолетное виденье,
Как гений чистой красоты.

O'NA

Anımsıyorum o hüylü âni
Karşımda beliriverdiğin,
Uçup gidici bir hayal gibi,
Dehası gibi saf güzelliğin.

Bunluklarında ümitsiz hüznün,
Telaşın yorucu tasalarında,
Çınlardı o tatlı ses uzun uzun,
O güzelim çizgiler görünürdü bana.

Yıllar geçti.İsyancı dalgalarında fırtınaların
Dağılıp söndü eski hayaller,
Unuttum tatlı sesini sesin
Ve silindi göksel çizgiler.

Issızlıkta, karanlığında tutsaklığın
Sessizce uzayıp gidiyordu günlerim
Tanrısız, esinsiz, gözyaşsız,
Yaşamsız ve sevgisizdim.

Ve bir an geldi, uyandı ruhum:
Ve işte sen yeniden belirdin,
Bir hayal gibi, uçup giden,
Dehası gibi saf güzelliğin.

И сердце бьется в упоенье,
И для него воскресли вновь
И божество, и вдохновенье,
И жизнь, и слезы, и любовь.

1825

Ve yürek çarpıyor bir esrimeyle,
Ve yeniden canlanıyorlar onda
Tanrısallık da, esin de ,
Yaşam da, göz yaşı da, aşk da.

1825

ЗИМНИЙ ВЕЧЕР

Буря мглою небо кроет,
Вихри снежные крутя;
То, как зверь, она завоет,
То заплачет, как дитя,
То по кровле обветшалой
Вдруг соломой зашумит,
То, как путник запоздалый,
К нам в окошко застучит.

Наша ветхая лачужка
И печальна и темна.
Нто же ты, моя старушка,
Приумолкла у окна?
Или бури завываньем
Ты, мой друг, утомлена,
Или дремлешь под жужжаньем
Своего веретена?

Выпьем, добрая подружка
Бедной юности моей,
Выпьем с горя; где же кружка?
Сердцу будет веселей.
Спой мне песню, как синица
Тихо за морем жила;
Спой мне песню, как девица
За водой поутру шла.

KIŞ AKŞAMI

Göğü dumanla kaplıyor fırtına,
Karlari döndürüp savurarak;
Kâh uluyarak canavar gibi,
Kâh çocuk gibi ağlayarak;
Bazen üstünde köhne damın
Ansızın samanları hışırdatıyor,
Bazen geç kalmış bir yolcu gibi
Penceremizi tıkırdatıyor.

Eski, harap kulübemiz
Hüzünlü ve karanlık.
Kadıncığım, ne oldu sana,
Konuşmaz oldun artık?
Fırtınanın ulumasıyla
Yaşlı dost, bitkin mi düştün?
Uyukluyor musun yoksa
Vızıltısında kirmeninin?

İçelim gel, can yoldaşı
Benim yoksul gençliğimin,
İçelim tasadan; nerde maşrapa?
Gönüller şenlensin.
Söyle türküsünü, deniz kıyısında
Sessizce yaşayan isketenin;
Söyle türküsünü, kuşluk vakti
Suya giden dilberin.

Буря мглою небо кроет,
Вихри снежные крутя;
То, как зверь, она завоет,
То заплачет, как дитя.
Выпьем, добрая подружка
Бедной юности моей,
Выпьем с горя: где же кружка?
Сердцу будет веселей.

1825

Göğü dumanla kaplıyor fırtına,
Karlari döndürüp savurarak;
Kâh uluyor canavar gibi,
Kâh çocuk gibi ağlayarak.
İçelim gel, can yoldaşı
Benim yoksul gençliğimin,
İçelim tasadan; nerde maşrapa?
Gönüller şenlensin.

1825

“О муза пламенной сатиры!...”

О муза пламенной сатиры!
Приди на мой призывный клич!
Не нужно мне гремящей лиры,
Вручи мне ювеналов бич!
Не подражателям холодным,
Не переводчикам голодным,
Не безответным рифмачам
Готовлю язвы эпиграмм!
Мир вам несчастные поэты,
Мир вам, журнальные клеветы,
Мир вам, смиренные глупцы!
А вы ребята подлецы,-
Вперед! Всю вашу сволочь буду
Я мучить казнию стыда!
Но если же кого забуду,
Прошу напомнить, господа!
О, сколько лиц бесстыдно-бледных,
О, сколько лбов широко-медных
Готовы от меня принять
Неизгладимую печать!

1825

“EY ESİN PERİSİ ATEŞLİ YERGINİN...”

Ey esin perisi ateşli yerginin!
Yetiş imdat çağırma!
Güröldeyen lir istediğim,
Juvenalis’in* kırbacını ver bana!
Bir sorunum yok ruhsuz öykünmecilerle,
Ve aç çevirmenlerle,
Ne de sorumsuz uyakçılar
Yergilerimden nasiplerini alacaklar!
Gerek yok korkmasına mutsuz ozanların
Ve gazete yardakçılarının,
Çekinmesin benden mazlum salaklar!
Fakat siz, ey alçak oğlu alçaklar,-
Sizlere kurtuluş yok oklarımdan!
Dosdoğru kalbinizi bulacaklar!
Ve eğer içinizden birini unutacak olursam,
Lütfen anımsatın baylar!
Oh, ne kadar utanmazca solgun surata,
Ne kadar geniş-bakır alna
Vurulacak benim elimle
O silinmez damga!

1825

СОВЕТ

Поверь: когда слепней и комаров
Вокруг тебя летает рой журнальный,
Не рассуждай, не трать учтивых слов,
Не возражай на писк и шум нахальный:

Ни логикой, ни вкусом, милый друг,
Никак нельзя смирить их род упрямый.
Сердиться грех — но замахнись и вдруг
Прихлопни их проворной эпиграммой.

1825

ÖĞÜT

Keneler ve sivrisinekler
Çevrende uçuştığında gazete kalabalığıyla
Boşuna kafa yorma, tüketme ince sözler
Karşı koyma bu kaba gürültüye ve çığırtkanlığa

Çünkü mantık da, üslup da sevgili dost
O inatçı sürüyü etkilemez
Kızmak da boş, fakat kaldır elini ansızın
Ve şimşek gibi bir yergiyle onları ez

1825

Евгений Онегин

ГЛАВА ЧЕТВЕРТАЯ

XL

(...)Уж небо осенью дышало,
Уж реже солнышко блистало,
Короче становился день,
Лесов таинственная сень
С печальным шумом обнажалась,
Ложился на поля туман,
Гусей крикливых караван
Тянулся к югу: приближалась
Довольно скучная пора;
Стоял ноябрь уж у двора.

XLI

Встает заря во мгле холодной;
На нивах шум работ умолк;
С своей волчихою голодной
Выходит на дорогу волк;
Его почуя, конь дорожный
Храпит - и путник осторожный
Несется в гору во весь дух;
На утренней заре пастух
Не гонит уж коров из хлева,
И в час полуденный в кружок
Их не зовет его рожок;
В избушке распевая, дева
Прядет, и, зимних друг ночей,
Трещит лучинка перед ней.

“YEVGENİ ONEGİN”DEN

Dördüncü Bölüm

XL

(...)Gök artık sonbaharı soluyordu,
Güneş daha seyrek parlıyordu,
Günler kısalıyordu git gide,
Açılıyordu hüzünlü bir sesle
Ormanların gizemli örtüsü,
Tarlaları duman kaplıyordu
Ve güneye doğru uzanıyordu
Kazların bağırtnkan sürüsü,
Can sıkıcı günler yaklaşımadaydı;
Kasım artık kapıdaydı.

XLI

Gün soğuk bir sise bürünüp batıyor
Diniyor çalışma sesleri tarlalarda;
Kurt yola çıkıyor
Kurt gibi acıkmış karnıyla;
Yoldaki at sezerek onu
Horulduyor-ve tedbirli yolcu
Yel gibi gidiyor tepeye;
Çoban artık kuşluk vaktinde
İnekleri kovmuyor ahırdan,
Ve öğleyin kavalıyla
Çağırıyor onları halka olmaya;
Ve kulübecikte türkü mırıldanarak
Yün eğiriyor kız ve kış gecelerinin
Dostu çıracık çitirdiyor karşısında.

XLII

И вот уже трещат морозы
И серебруются средь полей...
(Читатель ждет уж рифмы розы;
На, вот возьми ее скорей!)
Опрятней модного паркета
Блестит речка, льдом одета.
Мальчишек радостный народ
Коньками звучно режет лед;
На красных лапках гусь тяжелый,
Задумав плыть по лону вод,
Ступает бережно на лед,
Скользит и падает; веселый
Мелькает, вьется первый снег,
Звездами падая на брег.

1825

XLII

Ve artık çatırdayan ayazlı günler
Gümüş rengiyle tarlalarda..
(Okurun beklediği uyak:”güller”;
Nah işte, al sana!)
Moda bir parkeden daha şık
Buzdan giyside parlıyor ırmakçık.
Neşeli oğlan çocuğu ordusu
Kızaklarıyla kesip vızıldatıyor buzu;
Suların koynuna dalmayı düşünerek
Hantal kaz kırmızı ayaklarıyla
Sakınganlıkla basarken buza
Kayıp düşüyor; sevinçle fır dönerek
İniyor ilk karlar bir biri ardına
Yıldızlar gibi düşerek kıyıya.

1825

“Под небом голубым страны своей
родной...”

Под небом голубым страны своей родной
Она томилась, увядала...
Увяла наконец, и верно надо мной
Младая тень уже летала;
Но недоступная черта меж нами есть.
Напрасно чувство возбуждал я:
Из равнодушных уст я слышал смерти весть,
И равнодушно ей внимал я.
Так вот кого любил я пламенной душой
С таким тяжелым напряженьем,
С такою нежною, томительной тоской,
С таким безумством и мученьем!
Где муки, где любовь? Увы! в душе моей
Для бедной, легковой тени,
Для сладкой памяти невозвратимых дней
Не нахожу ни слез, ни пени.

1826

“YURDUNUN MAVİ GÖĞÜ
ALTINDA...”

Yurdunun mavi göğü altında
Sarıp soluyordu günden güne...
Tükendi sonunda ve tam üzerimden
Uçup gitti o genç gölge;
Fakat aşılmaz bir sınır var aramızda
Boşuna canlandırmak istedim içimde duyguyu;
Ölüm haberini kaygısız dudaklar bildirdi bana,
Ve ben kaygısızca dinledim onu.
İşte tutkulu bir ruhla sevdiğim oydu
Acı veren bir yoğunlukla.
İçim yumuşak, gergin bir tasayla dolu,
Çılgınlık ve acıyla!
Nerede üzüncüler, hani aşk? Ne yazık! Ruhuma
O gölge için, saf ve zavallı,
Tatlı anısı için geri gelmez günlerin
Ne gözyaşı var ne de bir yakını.

1826

ПРОРОК

Духовной жаждою томим,
В пустыне мрачной я влачился,
И шестикрылый серафим
На перепутье мне явился.
Перстами легкими как сон
Моих зениц коснулся он:
Отверзлись вещие зеницы,
Как у испуганной орлицы.
Моих ушей коснулся он,
И их наполнил шум и звон:
И внял я неба содроганье,
И горний ангелов полет,
И гад морских подводный ход,
И дольней лозы прозябанье.
И он к устам моим приник,
И вырвал грешный мой язык,
И празднословный и лукавый,
И жало мудрыя змеи
В уста замершие мои
Вложил десницею кровавой.
И он мне грудь рассек мечом,
И сердце трепетное вынул,
И угль, пылающий огнем,
Во грудь отверстую водвинул.
Как труп в пустыне я лежал,

./..

PEYGAMBER

Ruhsal susuzluktan kavrularak,
Issız çölde, üzgün, sürüklenirken,-
Altı kanatlı haberci melek
Yol ayrımında göründü birden.
Tüyden parmaklarını, uyku gibi
Gözbebeklerimde gezdirdi.
Büyüdü gözbebeklerim
Ürkmüş bir kartalın kiler gibi.
Kulaklarıma dokundu,-
Ve onları sesle, çınıltıyla doldurdu:
Ve göğün titreyişini iştim
Ve göksel uçuşunu meleklerin
Ve su altında sürünenleri,
Ve ovada söğüdün yeşermesini.
Ve dudaklarıma yapıştı,
Ve günahkâr dilimi kopardı,
Kurnaz ve geveze,
Ve bilge iğnesini yılanın
Üstüne donakalmış dudaklarımın
Koydu kanlı eliyle.
Ve bir kılıçla yardı göğsümü
Ve çıkardı küt küt atan yüreği,
Alev alev bir kömürü
Bu açık göğse yerleştirdi.
Çölde ceset gibi yatıyorken ben,

И бога глас ко мне воззвал:
"Встань, пророк, и виждь, и внемли,
Исполнись волею моей
И, обходя моря и земли,
Глаголом жги сердца людей."

1826

Tanrı'nın sesi duyuldu birden;
"Kalk, peygamber,ve gör, ve dinle,
Uygula istencimi,
Ve dolaşarak karada ve denizde
Tutuştur sözlerinle insan yüreklerini"

1826

ЗИМНЯЯ ДОРОГА

Сквозь волнистые туманы
Пробирается луна,
На печальные поляны
Льет печально свет она.

По дороге зимней, скучной
Тройка борзая бежит,
Колокольчик однозвучный
Утомительно гремит.

Нто-то слышится родное
В долгих песнях ямщика:
То разгулье удалое,
То сердечная тоска...

Ни огня, ни черной хаты...
Глушь и снег... Навстречу мне
Только версты полосаты
Попадаются одне.

Скучно, грустно... Завтра, Нина,
Завтра, к милой возвратясь,
Я забудусь у камина,
Загляжусь не наглядясь.

KIŞ YOLU

Arasından kıvrımlı dumanların
Ay süzülüp geçiyor,
Kederli boşluklarına ormanın
Kederle ışık saçıyor.

Can sıkıcı kış yolunda
Uçuyor troyka yel gibi,
Yoruyor ruhu
Çıngırağın tek düze sesi.

Tanıdık, yürekten bir çınıltı var
Yanık türkülerinde arabacının:
Kâh dizginsiz, gözü pek bir sevinç,
Kâh ezgileri içten bir tasanın...

Ne ateş, ne bir kulübe karaltısı,
Issızlık ve kar kaplamış her yeri...
Yoluma çıkan sadece
Kilometre direkleri...

Usanç ve hüznün... Yarın, Nina,
Yarın dönünce sevgiliye,
Dinleneceğim ocak başında,
Doymaksızın bakarak her şeye.

Звучно стрелка часовая
Мерный круг свой совершит,
И, докучных удаляя,
Полночь нас не разлучит.

Грустно, Нина: путь мой скучен,
Дремля смолкнул мой ящик,
Колокольчик однозвучен,
Отуманен лунный лик.

1826

Yüksek sesli yelkovan
Tamamlayacak düzenli çevrimini,
Ve gece yarısı herkesi gönderip
Baş başa bırakacak bizi.

Hüzünlüyüm, Nina: Yolum can sıkıcı,
Sustu arabacım uyuklayarak,
Ayın çehresi dumanlandı,
Çınlıyor tekdüze çingirak.

1826

ПЕСНИ О СТЕНЬКЕ РАЗИНЕ

I

Как по Волге реке, по широкой
Выплывала востроносая лодка,
Как на лодке гребцы удалые,
Казаки, ребята молодые.
На корме сидит сам хозяин,
Сам хозяин, грозен Стенька Разин,
Перед ним красная девица,
Полоненная персидская царевна.
Не глядит Стенька Разин на царевну,
А глядит на матушку на Волгу.
Как промолвил грозен Стенька Разин;
"Ой ты гой еси, Волга, мать родная!
С глупых лет меня ты воспоила,
В долгу ночь баюкала, качала,
В волновую погоду выносила.
За меня ли молодца не дремала,
Казаков моих добром наделила.
Нто ничем еще тебя мы не дарили".
Как вскочил тут грозен Стенька Разин,
Подхватил персидскую царевну,
В волны бросил красную девицу,
Волге-матушке ею поклонился.

STENKA RAZİN ÜSTÜNE TÜRKÜLER

I

Volga nehrinde o geniş nehirde nasıl da
Sivri burunlu tekne gidiyordu,
Teknede nasıl da yiğit kürekçiler
Kazaklar,o genç çocuklar kürek çekiyordu.
Pupada kendisi oturuyor efendinin,
Efendinin kendisi,korkunç Stenka Razin,
Karşısındaysa bir güzeller güzeli,
Tutsak Pers ecesi.
Fakat Stenka Razin ona bakmıyor,
O,Volga anaya bakıyor.
Kulak verelim ne diyor:
“Selam sana Volga ana!
Beni sen eğittin en erken yaşımda,
Uzun gecede ninni söyledin, salladın dizinde,
Dayandın nice dalgalı havaya,
Ben yiğit için gözünü kırpmadın ya,
Servet kazandırdın ya Kazaklarıma.
Ama biz daha hiç armağan sunmadık sana”.
Ve tam burada sıçramasıyla korkunç Stenka Razin
Kucaklamasıyla Pers ecesini,güzeller güzelini
Fırlatıp atması bir oluyor sulara
Böylece selamlıyor Volga anayı.

II

Ходил Стенька Разин
В Астрахань город
Торговать товаром.
Стал воевода
Требовать подарков.
Поднес Стенька Разин
Камки хрущатые,
Камки хрущатые -
Парчи золотые.
Стал воевода
Требовать шубы.
Шуба дорогая:
Полы-то новы,
Одна боброва,
Другая соболья.
Ему Стенька Разин
Не отдает шубы.
"Отдай, Стенька Разин,
Отдай с плеча шубу!
Отдашь, так спасибо;
Не отдашь - повешу
Что во чистом поле,
На зеленом дубе
Да в собачьей шубе".

II

Gidiyordu Stenka Razin
Astrahan kentine
Alış veriş etmeye.
Başladı voyvoda
Armağanlar istemeye.
Sundu Stenka Razin
Kristal taşlar,
Kristal taşlar-
Altın simli kumaşlar.
Başladı voyvoda
Kürkler istemeye:
Değerlisinden
Yenisinden,
Biri kunduz
Öteki samur.
Stenka Razin
Ona kürk vermiyor.
“Ver Stenka Razin.
Ver sırtındaki kürkü!
Verirsen ne alâ;
Vermezsen
Asarım seni
Boş tarlada
Yeşil meşeye,
Yeşil meşeye
Köpek postunda”.

Стал Стенька Разин
Думати думу:
"Добро, воевода.
Возьми себе шубу.
Возьми себе шубу,
Да не было б шуму".

Stenka Razin'i
Aldı bir düşünce:
“Peki, voyvoda
Al bakalım kürkü.
Al bakalım kürkü,
Çıkmasın gürültü”.

III

Что не конский топ, не людская молвь,
Не труба трубача с поля слышится,
А погодушка свищет, гудит,
Свищет, гудит, заливаётся.
Зазывает меня, Стеньку Разина,
Погулять по морю, по синему:
"Молодец удалой, ты разбойник лихой,
Ты разбойник лихой, ты разгульный буйан,
Ты садись на ладьи свои скорые,
Распусти паруса полотняные,
Побеги по морю по синему.
Пригоню тебе три кораблика:
На первом корабле красно золото,
На втором корабле чисто серебро,
На третьем корабле душа-девица".

1826

III

Ne at tepinmesi , ne insan sesi duyulan,
Ne de borucunun borusu savaş alanında,
Havadır, havacık, ısılk çalan, uğuldayan,
Çağırın beni, Stenka Razin'i,
Denizde, mavi denizde gezmeye:
“Yiğit delikanlı, gözüpek haydut
Gözüpek haydut, tasasız kavgacı,
Atla hızlı kayıklarına,
Aç rüzgâra keten yelkenleri,
Dolaş bir hız mavi denizi,
Üç gemicik getireceğim sana:
Birincisi kızıl altın dolu,
İkincisi temiz gümüş,
Üçüncü gemide bir güzel kız.

1826

“Во глубине сибирских руд...”

Во глубине сибирских руд
Храните гордое терпенье,
Не пропадет ваш скорбный труд
И дум высокое стремление.

Несчастью верная сестра,
Надежда в мрачном подземелье
Разбудит бодрость и веселье,
Придет желанная пора:

Любовь и дружество до вас
Дойдут сквозь мрачные затворы,
Как в ваши каторжные норы
Доходит мой свободный глас.

Оковы тяжкие падут,
Темницы рухнут - и свобода
Вас примет радостно у входа,
И братья меч вам отдадут.

1827

“SİBİRYA MADENLERİNİN
DERİNLİKLERİNDE...”

Sibirya madenlerinin derinliklerinde
Bekleyin, yitirmeden gururlu sabrınızı
Boşa gitmeyecek acılı çabanız
Ve düşüncelerinizin yüce amacı

Bahtsızlığın sadık kız kardeşi
Umut, karanlık zindanınızda
Diri tutacak dinçliği ve neşeyi
Ve gelecek beklenen o zaman da:

Kırarak kilitleri aşk ve dostluk
Ulaşacak yanınıza
Sürgün hücrelerinize nasıl
Benim özgür sesim ulaştıysa

Düşecek ağır prangalar;
Ve yıkılan zindanların kapısını
Aşarak sevinçle girecek içeri özgürlük
Ve kardeşleriniz uzatacak kılıçlarınızı

СОЛОВЕЙ И РОЗА

В безмолвии садов, весной, во мгле ночей,
Поет над розою восточный соловей.
Но роза милая не чувствует, не внимлет,
И под влюбленный гимн колеблется и дремлет.

Не так ли ты поешь для хладной красоты?
Опомнись, о поэт, к чему стремишься ты?
Она не слушает, не чувствует поэта;
Глядишь, она цветет; взываешь - нет ответа.

1827

BÜLBÜL VE GÜL

Bahçelerin sessizliğinde, ilkbaharda, gece dumanında,
Doğu bülbülü söylüyor türküsünü üstünde bir gülün.
Fakat tatlı gül hiçbir şey duyumsamıyor, kulak vermiyor ona,
Sallanıyor ve uyukluyor altında sevda türküsünün.

Senin türkün de böyle değil mi soğuk güzellik için?
Ayıl, ey şair, nedir can attığın tutkuyla?
Aldırmıyor o, dinlemiyor bile türküsünü şairin;
Bakıyorsun, çiçekleniyor; sesleniyorsun, yanıt yok çağrına.

1827

АРИОН

Нас было много на челне;
Иные парус натягали,
Другие дружно упирали
В глубь мощны веслы. В тишине
На руль склонись, наш кормщик умный
В молчанье правил грузный челн;
А я - беспечной веры полн, -
Пловцам я пел... Вдруг лоно волн
Измял с налету вихорь шумный...
Погиб и кормщик и пловец! -
Лишь я, таинственный певец,
На берег выброшен грозою,
Я гимны прежние пою
И ризу влажную мою
Сушу на солнце под скалою.

1827

ARİON

Çok kişiydik teknede;
Birileri yelkenleri gererken,
Ötekiler hep birden
İndiriyorlardı ağır kürekleri dibe.
Akıllı kürekçimiz eğilmiş dümene
Yönetiyordu yüklü tekneyi suskun;
Bense, tasasız, türküler söylüyordum
Denizcilere... Dalgaların bağı ansızın .
Buruşuverdi patlayan kasırgayla birdenbire...
Dümenci de, tayfalar da sulara gömüldü!
Ben kaldım sadece, gizemli türkücü,
Kıyıya attığı fırtınanın,
Söylüyorum yine türkülerimi
Ve kurutuyorum ıslak giysilerimi
Güneşte, dibinde bir kayanın.

1827

АНГЕЛ

В дверях эдема ангел нежный
Главой поникшею сиял,
А демон мрачный и мятежный
Над адской бездною летал.

Дух отрицанья, дух сомненья
На духа чистого взирал
И жар невольный умиленья
Впервые смутно познавал.

"Прости,- он рек,- тебя я видел,
И ты не даром мне сиял:
Не все я в небе ненавидел,
Не все я в мире презирал".

1827

MELEK

Kapılarında cennetin güzel melek
Duruyordu, parıldayan, öne eğik başıyla,
Karanlık ve isyancı şeytan
Uçuyordu cehennemın uçurumunda.

İnkârcı ruh, kuşkucu ruh,
Bakıyordu lekesiz ruha
Ve istem dışı sıcaklığını duygululuğun
İlk kez duydu içinde, bulanıkça.

“Elveda,” dedi, “seni gördüm,
Ve sen boşuna parlamadın bana:
Göklerde her şeyden nefret etmedim,
Ve her şeyi hor görmedim dünyada.”

1827

ПОЭТ

Пока не требует поэта
К священной жертве Аполлон,
В заботах суетного света
Он малодушно погружен;
Молчит его святая лира;
Душа вкушает хладный сон,
И меж детей ничтожных мира,
Быть может, всех ничтожней он.

Но лишь божественный глагол
До слуха чуткого коснется,
Душа поэта встрепенется,
Как пробудившийся орел.
Тоскует он в забавах мира,
Людской чуждается молвы,
К ногам народного кумира
Не клонит гордой головы;
Бежит он, дикий и суровый,
И звуков и смятенья полн,
На берега пустынных волн,
В широкошумные дубровы...

1827

ŞAİR

Henüz çağırmadığında şairi
Apollon, kutsal özveriye,
Günlük yaşamın kaygılarına
Gömülmüştür o yüreksizce;
Kutsal lirin sesi kesilmiştir;
Ruh dalmıştır soğuk bir uykuya,
Ve o ,belki en önemsiz kişidir
Dünyanın önemsiz çocukları arasında.

Fakat Tanrı'nın seslenişi
Duyarlı kulağa ulaşmaya görsün,
Silkinir ruhu şairin,
Uyandırılmış bir kartal gibi.
Sıkılır dünyasal eğlencelerden,
Yabancılaşır insan konuşmalarına,
Ve indirmez gururlu başını
Avam putunun ayaklarına;
Kaçıp gider, yabanıl ve sert,
Seslerle dolu ve ruhsal çalkantılarla,
Kıyılarına ıssız dalgaların,
Ve uğultulu ormanlara...

ТЫ И ВЫ

Пустое вы сердечным ты
Она, обмолвясь, заменила,
И все счастливые мечты
В душе влюбленной возбудила.

Пред ней задумчиво стою;
Свести очей с нее нет силы;
И говорю ей: "как вы милы!"
И мыслю: "как тебя люблю!"

1828

SEN VE SİZ

Boş *siz*'i yürekten *sen*'le
Değiştirdi o, sürçerek dili
Ve uyandırdı sevdalı gönülde
Tüm mutlu düşleri.

Duruyorum karşısında düşünceli,
Ayrılamıyor ondan gözlerim;
“Ne kadar hoşsunuz!” derken dudaklarım,
“Seni nasıl seviyorum!” diyor kalbim...

1828

“Дар напрасный,
дар случайный...”

26 мая 1828

Дар напрасный, дар случайный,
Жизнь, зачем ты мне дана?
Иль зачем судьбою тайной
Ты на казнь осуждена?

Кто меня враждебной властью
Из ничтожества воззвал,
Душу мне наполнил страстью
Ум сомнением взволновал?

Цели нет передо мною:
Сердце пусто, празден ум,
И томит меня тоскою
Однозвучный жизни шум.

1828

“BİR ARMAĞAN KI RASTLANSAL,
BOŞUNA...”

26 Mayıs 1828

Bir armağan ki, rastlansal, boşuna,
Yaşam, bana neden verildin sen?
Ve gizemli bir yazgıyla
İdama hükümlüsün, neden?

Beni hangi düşmanca güç
Çağırdı yokluktan?
Kimdir o, tutkuyla dolduran ruhu
Ve akli kuşkuyla karıştıran?

Bir amaç yok gelecek zamanda:
Yürek bomboş ve yok bir yararı aklın,
Ve üzüyor beni tasayla
Tekdüze gürültüsü yaşamın.

1828

“Не пой, красавица,
при мне...”

Не пой, красавица, при мне
Ты песен Грузии печальной:
Напоминают мне оне
Другую жизнь и берег дальный.

Увы! напоминают мне
Твои жестокие напевы
И степь, и ночь - и при луне
Нерты далекой, бедной девы!..

Я призрак милый, роковой,
Тебя увидев, забываю;
Но ты поешь - и предо мной
Его я вновь воображаю.

Не пой, красавица, при мне
Ты песен Грузии печальной:
Напоминают мне оне
Другую жизнь и берег дальный.

1828

“GÜZELİM; SÖYLEME YANIMDA
BENİM...”

Güzelim, söyleme yanımda benim
Kederli Gürcü şarkısını:
Anımsatıyor bana o
Başka bir yaşamı, uzak bir kıyıyı.

Ne yazık! Anımsatıyor bana
Senin acımasız şarkın
Bozkırı, geceyi ve ay altında
Çizgilerini, çok uzaklarda, mutsuz bir kızın.

O elem dolu, sevgili imgeyi
Unutuyorum seni görünce ben;
Fakat şarkın başladı mı bir kez
Canlanıyor o karşımda yeniden.

Güzelim, söyleme yanımda benim
Kederli Gürcü şarkısını:
Anımsatıyor bana o
Başka bir yaşamı, uzak bir kıyıyı.

АНЧАР*

В пустыне чахлой и скупой,
На почве, зноем раскаленной,
Анчар, как грозный часовой,
Стоит — один во всей вселенной.

Природа жаждущих степей
Его в день гнева породила
И зелень мертвую ветвей
И корни ядом напоила.

Яд каплет сквозь его кору,
К полудню растопясь от зноем,
И застывает ввечеру
Густой прозрачною смолою.

К нему и птица не летит
И тигр нейдет — лишь вихорь черный
На древо смерти набежит
И мчится прочь, уже тлетворный.

И если туча оросит,
Блуждая, лист его дремучий,
С его ветвей, уж ядовит,
Стекает дождь в песок горячий.

./..

• Древо яда.

ANÇAR•

Çorak ve çıplak çölde,
Kızgın sıcakın kavurduğu toprakta,
Ançar, müthiş bir nöbetçi gibi
Duruyor- tüm evrende tek başına.

Susuzluktan çatlayan bozkır
Bir öfke gününde doğurmuştu onu,
Ve ölüm yeşilini dallarının
Ve köklerini zehirle doldurmuştu.

Gün ortasında, kabukları arasından
Damlayan zehir, kızgın bir eriyik halinde
Katılaşarak akşama doğru
Dönüşüyor koyu, saydam bir reçineye.

Ne kuş uğrar semtine onun,
Ne kaplan yaklaşır, sadece kara kasırga
Kucaklaşır bu ölüm ağacıyla-
Ve sıçrar ötelere, zehirle doygun.

Ve eğer yanılıp da bir bulut,
Akıtırsa yağmurunu gür ve sık yapraklarına
Zehirli sulardır boşanan
Dallarından kızgın kuma.

./..

Но человека человек
Послал к анчару властным взглядом:
И тот послушно в путь потек
И к утру возвратился с ядом.

Принес он смертную смолу
Да ветвь с увядшими листьями,
И пот по бледному челу
Струился холодными ручьями;

Принес — и ослабел и лег
Под сводом шалаша на лыки,
И умер бедный раб у ног
Непобедимого владыки.

А князь тем ядом напитал
Свои послушливые стрелы
И с ними гибель разослал
К соседям в чуждые пределы.

1828

Fakat bir adam bir başka adamı
Gönderdi Ançar'a huyurgan bir bakışla,
Uysalca yola düştü öteki
Ve ertesi gün döndü ağıyla.

Tutarken elinde ürkütücü dalı
Ve zehirli reçineyi,
Solgun alnından terler
Boşanıyordu dereler gibi.

Sonra bitkin düştü ve yatıp kaldı
Üstünde bir hasırın,
Ve can verdi zavallı köle
Ayakları dibinde yenilmez hükümdarın.

Ve prens uysal oklarını
Buladı bu ağıyla
Ve onlarla ölüm gönderdi
Sınır ötesi komşularına.

ЦВЕТОК

Цветок засохший, безуханный,
Забытый в книге вижу я;
И вот уже мечтою странной
Душа наполнилась моя:

Где цвёл? когда? какой весною?
И долго ль цвёл? И сорван кем,
Чужой, знакомой ли рукою?
И положен сюда зачем?

На память нежного ль свиданья,
Или разлуки роковой,
Иль одинокого гулянья
В тиши полей, в тени лесной?

И жив ли тот, и та жива ли?
И нынче где их уголок?
Или уже они увяли,
Как сей неведомый цветок?

1828

ÇİÇEK

Kurumuş, kokusuz bir çiçek gördüm
Sayfaları arasında bir kitabın;
Bu unutulmuş çiçek, tuhaf hayallerle
Doldurdu ruhumu ansızın:

Nerede açtın? Ne zaman? Hangi baharda?
Ömrün ne kadar sürdü? Kim kopardı seni?
Yabancı biri mi, tanıdık bir el mi?
Ve neden konuldun buraya?

Tatlı bir buluşmanın anısına mı?
Uğursuz bir ayrılığın ya da?
Yoksa baş başa bir gezinti miydi
İssız kırlarda, gölgeli ormanda?

Ve yaşıyor mu onlar bir yerlerde?
Ve acaba neredeler şimdi?
Yoksa solup gittiler mi artık
Şu gizemli çiçek gibi?

ВОСПОМИНАНИЕ

Когда для смертного умолкнет шумный день
И на немые стогны града
Полупрозрачная наляжет ночи тень,
И сон, дневных трудов награда,
В то время для меня влачатся в тишине
Насы томительного бденья:
В бездействии ночном живей горят во мне
Змеи сердечной угрызенья;
Мечты кипят; в уме, подавленном тоской,
Теснится тяжких дум избыток;
Воспоминание безмолвно предо мной
Свой длинный развивает свиток:
И, с отвращением читая жизнь мою,
Я трепещу, и проклиная,
И горько жалуюсь, и горько слезы лью,-
Но строк печальных не смываю.

1828

ANIMSAYIŞ

Günün gürültüsü dindiğinde ölümlüler için
Ve kentin dilsiz sokaklarını, alanlarını
Örttüğünde yarı saydam gölgesi gecenin
Ve gündüz emeklerinin ödülü uyku;
Benim için üzücü uyanıklık saatlerinin
Başladığı zamandır bu.
Gece eylemsizliğinde daha bir yakıcıdır
İçimde yürek azaplarının yılanları;
Kaynaşır hayaller, bir yığın ağır düşünce
Tasayla ezilmiş aklımı sıkıştırır.
Anımsayış açar önümde
Sessizce uzun tomarını:
Ve ben okuyarak yaşamımı irkiltiyle
Titrerim ve ilenirim,
Acıyla yakınırım, acı gözyaşları dökerim-
Yıkayamam fakat kederli satırları.

1828

“На холмах Грузии лежит ночная
мгла...”

На холмах Грузии лежит ночная мгла;
Шумит Арагва предо мною.
Мне грустно и легко; печаль моя светла;
Печаль моя полна тобою,
Тобой, одной тобой... Унынья моего
Ничто не мучит, не тревожит,
И сердце вновь горит и любит - оттого,
Что не любить оно не может.

1829

“GECE SİSİ KAPLAMIŞ TEPELERİNİ
GÜRCİSTAN’IN...”

Gece sisi kaplamış tepelerini Gürcistan’ın;
Karşımda akıyor Aragva uğultulu.
Hem hüznün hem bir hafiflik var içimde; kederliyim,
Seninle dopdolu, aydınlık bir keder bu.
Seninle, sadece seninle...Hiçbir şey
Bozmuyor, tedirgin etmiyor üzgünlüğümü,
Ve yürek yeniden tutuşuyor, seviyor yeniden,
Sevmemesi olanaksız çünkü.

1829

ЗИМНЕЕ УТРО

Мороз и солнце; день чудесный!
Ещё ты дремлешь, друг прелестный -
Пора, красавица, проснись:
Открой сомкнуты негой взоры
Навстречу северной Авроры,
Звездой севера явись!

Вечор, ты помнишь, вьюга злилась,
На мутном небе мгла носилась;
Луна, как бледное пятно,
Сквозь тучи мрачные желтела,
И ты печальная сидела -
А нынче... погляди в окно:

Под голубыми небесами
Великолепными коврами,
Блестя на солнце, снег лежит;
Прозрачный лес один чернеет,
И ель сквозь иней зеленеет,
И речка подо льдом блестит.

Вся комната янтарным блеском
Озарена. Веселым треском
Трещит затопленная печь.
Приятно думать у лежанки.
Но знаешь: не велеть ли в санки
Кобылку бурую запречь?

./..

KIŞ SABAHİ

Ayaz ve güneş, harika bir gün!
Tatlı dost , sen henüz uykudasın–
Zamanıdır güzelim,uyan:
Aç artık uykuyla kapanmış gözlerini,
Ve kuzey şafağının karşısında
Kuzey yıldızı gibi görün!

Dün akşam, anımsa, kuduruyordu tipi,
Bulanık gökte koşuyordu sis,
Ay, karanlık bulutların arasında
Solgun, sarı bir leke gibiydi,
Ve sen oturuyordun kederle–
Ya şimdi... bir göz at pencereye:

Altında mavi göklerin
Masal halılarını andırarak
Güneşte parlayarak yatıyor kar;
Bir tek saydam orman karanlıkta,
Ve çiğler arasında akşam yeşeriyor,
Ve parlıyor ırmakçık buzun altında.

Tüm oda bir kehribar parıltısıyla
Aydınlanmış. Sevinçli bir çatırtıyla
Yanıyor ateşlenmiş soba.
Ocak başında yatıp düşünmek pek güzel.
Ama ne dersin, boz kırsağı
Koşturmalı mı kızağa?

Скользя по утреннему снегу,
Друг милый, предадимся бегу
Нетерпеливого коня
И навестим поля пустые,
Леса, недавно столь густые,
И берег, милый для меня.

1829

Kayarak sabah karında
Tatlı dost, kapılalım koşusuna
Sabırsız beygirin.
Ve bomboş tarlaları ziyaret edelim
Daha dün öylesine sık ormanları.
Ve kıyıcı, benim için öylesine sevgili.

1829

“Я вас любил...”

Я вас любил: любовь еще, быть может,
В душе моей угасла не совсем;
Но пусть она вас больше не тревожит;
Я не хочу печалить вас ничем.
Я вас любил безмолвно, безнадежно,
То робостью, то ревностью томим;
Я вас любил так искренно, так нежно,
Как дай вам бог любимой быть другим.

1829

“SEVİYORDUM SİZİ...”

Seviyordum sizi: ve bu aşk belki
İçimde sönmedi bütünüyle;
Fakat üzmesin sizi artık bu sevgi
İstemem üzülmenizi hiçbir şeyle.
Sessizce, umutsuzca seviyordum sizi,
Kâh ürkeklik, kâh kıskançlıkla üzgün;
Bu öyle içten, öyle candan bir sevgiydi ki,
Dilerim bir başkasınca da böyle sevin.

1829

“Брожу ли я вдоль улиц
шумных...”

Брожу ли я вдоль улиц шумных,
Вхожу ль во многолюдный храм,
Сижу ль меж юношей безумных,
Я предаюсь моим мечтам.

Я говорю: промчатся годы,
И сколько здесь ни видно нас,
Мы все сойдем под вечны своды -
И чей-нибудь уж близок час.

Гляжу ль на дуб уединенный,
Я мыслю: патриарх лесов
Переживет мой век забвенный,
Как пережил он век отцов.

Младенца ль милого ласкаю,
Уже я думаю: прости!
Тебе я место уступаю;
Мне время тлеть, тебе цвести.

День каждый, каждую годину
Привык я думой провождать,
Грядущей смерти годовщину
Меж их стараясь угадать.

“GEÇİP GİDERKEN GÜRÜLTÜLÜ SOKAKLAR BOYUNCA...”

Geçip giderken gürültülü sokaklar boyunca,
Girerken kapısından insanla dolu bir tapınağın,
Otururken çılgın gençler arasında,
Kendi hayallerime dalarım.

Derim ki kendime, yıllar uçup gidecek,
Ve hepimiz geçeceğiz altından sonsuz kemerlerin-
Ne kadar çok görünürsek görünelim burada
Son saati çalmak üzeredir birilerinin.

Bakarken yalnız bir meşeye,
Düşünürüm: Atası ormanların
Benim unutulmuş çağımdan daha çok yaşayacak
Nasıl daha çok yaşadıysa çağından atalarımın.

Okşamaktayken sevimli bir çocuğu,
Vedalaşırım içimden sessizce:
Senin olsun dünyadaki yerim,
Benim çürüme çağım, senin çiçeklenme.

Geçen her günü, her yılı,
Alıştım hep aynı düşünceyle uğurlamaya:
Hangisi gelecekteki ölümümün
Yıldönümü olacak acaba?

И где мне смерть пошлет судьбина?
В бою ли, в странствии, в волнах?
Или соседняя долина
Мой примет охладельный прах?

И хоть бесчувственному телу
Равно повсюду истлевать,
Но ближе к милому пределу
Мне вся б хотелось почивать.

И пусть у гробового входа
Младая будет жизнь играть,
И равнодушная природа
Красою вечною сиять.

1829

Ve ölümlü nerede gönderecek bana yazgı?
Savaşta mı, yolculukta mı, koynunda mı dalgaların?
Ya da şu komşu ovada mı
Toprağa karışacak soğumuş tozlarım?

Ve duygusuz bedenimin
Fark etmese de nerede çürüyeceğı,
Yine de sevdiğim yerlerin yakınında
İsterdim sonsuz dinlenceyi.

Ve girişinde mezarımın
Oynasın genç yaşam tüm sevinciyle,
Ve umursamaz doğa
Parlasın sonsuz rengiyle.

1829

КАВКАЗ

Кавказ подо мною. Один в вышине
Стою над снегами у края стремнины;
Орел, с отдаленной поднявшись вершины,
Парит неподвижно со мной наравне.
Отселе я вижу потоков рожденье
И первое грозных обвалов движенье.

Здесь тучи смиренно идут подо мной;
Сквозь них, низвергаясь, шумят водопады;
Под ними утесов нагие громады;
Там ниже мох тощий, кустарник сухой;
А там уже рощи, зеленые сени,
Где птицы щебечут, где скачут олени.

А там уж и люди гнездятся в горах,
И ползают овцы по злачным стремнинам,
И пастырь нисходит к веселым долинам,
Где мчится Арагва в тенистых берегах,
И нищий наездник таится в ущелье,
Где Терек играет в свирепом веселье;

Играет и воет, как зверь молодой,
Завидевший пищу из клетки железной;
И бьется о берег в вражде бесполезной
И лижет утесы голодной водной...
Вотще! нет ни пищи ему, ни отрады:
Теснят его грозно немые громады.

KAFKAS

Altımda Kafkas Dağı. Göklerde yalnızım,
Karlar üstündeyim, kıyısında bir uçurumun;
Bir kartal, koparak üstünden uzaktaki bir doruğun,
Süzülüyor benimle aynı yükseltide, kanat çırpıksızın.
Görüyorum buradan doğuşunu dağ ırmaklarının,
Ve ilk devinimini müthiş çığların.

Bulutlar geçip gidiyor üzerimden usulcacık,
Ve aralarından, alçalarak, gürüldüyor çağlayanlar;
Onların altında çıplak gövdeleriyle kayalar,
Daha aşağılarda cılız yosun örtüsü ve kuru çalılık;
Ve sonra yemyeşil korular, çayırlar göz alabildiğine,
Kuşların ötüştüğü, geyiklerin sıçradığı keyifle.

Ve daha aşağılarda, tepelerde, köy evleri,
Yayılarak iniyor koyun sürüleri bol otlu yamaçlardan,
İniyor çiçekli ovalara doğru bir çoban,
Aragva'nın gölgeli kıyılar arasından akıp gittiği,
Ve yoksul bir atlının gizlendiği bir derbentte,
Terek'in sıçrayıp oynadığı, kuduruk bir neşeyle;

Sıçrayıp oynuyor, böğürüyor, genç bir canavarın hırsıyla,
Dışarıda yiyecek bir şeyler gören demir kafesinden;
Çarpıyor kıyılara, çırpınıyor öfkesinden,
Ve yalıyor kayaları soğuk dalgalarıyla...
Boşuna! Onu bekleyen ne yiyecek ne sevinç var:
Sadece ürkünç kütleleriyle sıkıştıran dilsiz dağlar.

ОБВАЛ

Дробясь о мрачные скалы,
Шумят и пенятся валы,
И надо мной кричат орлы,
 И ропщет бор,
И блещут средь волнистой мглы
 Вершины гор.

Оттоль сорвался раз обвал,
И с тяжким грохотом упал,
И всю теснину между скал
 Загородил,
И Терека могущий вал
 Остановил.

Вдруг, истощась и присмирив,
О Терек, ты прервал свой рев;
Но задних волн упорный гнев
 Прошиб снега...
Ты затопил, освирепев,
 Свои берега.

И долго прорванный обвал
Неталой грудой лежал,
И Терек злой под ним бежал,
 И пылью вод

ÇIĞ

Kasvetli kayalarda parçalanarak,
Gürüldüyor dalgalar, köpükler saçarak,
Ve üstümde kartallar haykırıyor,
 Ve mırıldanıyor çam ormanı,
Ve dalgalı sisler arasında parıldıyor
 Dağ dorukları.

Oradan bir gün bir çığ koparak
Düşmüştü ağır bir gümbürtüyle yuvarlanarak,
Ve kayalar arasında tüm derbendi
 Tıkamıştı,
Ve Terek Nehri'nin durduruvermişti
 Güçlü dalgasını.

Gücünü tüketip, uslanıp bir an,
Ey Terek, kesilmişti uluman;
Fakat direşken öfkesi arka dalgaların
 Delip geçmişti karları...
Ve kudurarak sular altında bırakmıştın
 Kıyılarını.

Ve deşilen çığ uzun süre
Yatmıştı erimeyen göğsüyle
Ve kötücül Terek koşmuştu altından,
 Ve hışırtılı köpükleri

И шумной пеной орошал
Ледяный свод.

И путь по нем широкий шел:
И конь скакал, и влекся вол,
И своего верблюда вял
Степной купец,
Где ныне мчится лишь Эол,
Небес жилец.

1829

Ve tozlarla, sularından saçılan
Islatarak buzdan kemeri.

Ve yanından geniş bir yol geçiyordu:
Ve bir at dört nala, ve bir öküz hızlı hızlı gidiyordu,
Ve yediyordu bozkır tüccarı
Devesini,
Şimdi sadece, göklerin kiracısı
Ailos'un* kurşun gibi geçtiği.

1829

* *Grek mitolojisinde rüzgârlar kralı.(ç.)*

САПОЖНИК

(Притча)

Картину раз высматривал сапожник
И в обуви ошибку указал;
Взяв тотчас кисть, исправился художник.
Вот, подбочась, сапожник продолжал:
"Мне кажется, лицо немного криво...
А эта грудь не слишком ли нага?"
Тут Апеллес прервал нетерпеливо;
"Суди, дружок, не свыше сапога!"
Есть у меня приятель на примете:
Не ведаю, в каком бы он предмете
Был знатоком, хоть строг он на словах,
Но чорт его несет судить о свете:
Попробуй он судить о сапогах!

1829

ÇİZMECİ

(Bilmece)

Çizmecı bir gün bir tablo incelerken
Pabuçtaki hatayı göstermiş;
Ressam alıp fırçayı düzeltmiş hemen,
Çizmecı, eller böğürde, devam etmiş:
“Bence yüz iğri bir parça...
Ya şu göğüs, sanki fazlaca çıplak?...”
O zaman Apelles* kesmiş sabırsızca:
“Çizmeden yukarı çıkma ahbab”
Bir tanıdığım var örnek buna:
Sözcükleri pek serttir ya
Hangi konudan anlar bilmem,
Fakat söze çizmeden başlamaya görsün,
Dünyayı yargılar uyup şeytana!

1829

• Grek ressam.İ.Ö. IV.yy.

РИФМА

Эхо, бессонная нимфа, скиталась по берегу
Пенея.

Феб, увидев ее, страстию к ней воспылал.

Нимфа плод понесла восторгов влюбленного
бога;

Меж говорливых наяд, мучась, она родила

Милую дочь. Её прияла сама Мнемозина.

Резвая дева росла в хоре богинь-аонид,

Матери чуткой подобна, послушна памяти
строгой,

Музам мила; на земле Рифмой зовется она.

1830

UYAK

Yankı, uykusuz peri, sürtüyordu Peneios kıyılarında.
Apollon görünce onu, yanıp tutuştu tutkuyla.
Peri, taşıdı heyecanlarının ürününi âşık tanrının;
Doğurdu acı çekerek, arasında geveze peri kızlarının
Güzel kızını. Bellek tanrıçası Mnemosyne onu sahiplendi.
Kıvrak kız , tanrıça Aonid'lerin korosunda yetişti,
Duygulu annesine benzer, sert belleğe de itaatkârdır,
Sevilir esin perilerince; onun adı uyaktır.

1830

ПОЭТУ

Поэт! не дорожи любовью народной.
Восторженных похвал пройдет минутный шум;
Услышишь суд глупца и смех толпы холодной,
Но ты останься тверд, спокоен и угрюм.

Ты царь: живи один. Дорогою свободной
Иди, куда влечет тебя свободный ум,
Усовершенствуя плоды любимых дум,
Не требуя наград за подвиг благородный.

Они в самом тебе. Ты сам свой высший суд;
Всех строже оценить умеешь ты свой труд.
Ты им доволен ли, взыскательный художник?

Доволен? Так пускай толпа его бранит
И плюет на алтарь, где твой огонь горит,
И в детской резвости колеблет твой треножник.

1830

ŞAİRE

Ey şair! Değer verme sevgisine sen halkın,
Tez geçer gürültüsü zafer övgülerinin;
Aptalın yargısına, soğuk kalabalığın
Gülüşüne de boş ver; aldırışsız ol, sakın.

Sen çarsın: Yalnız yaşa. Yürü özgür yolunda
Özgür akıl nereye götürüyorsa seni.
Yetiştir emeğinin sevgili meyvesini,
Ödül beklemeksizin soylu çabalarına.

Ödül sendedir, çünkü en yüce yargıç sensin;
Ürününe en titiz değer biçebilensin,
Ey güç beğenir usta, sen ondan hoşnut musun?

Hoşnutsan, kalabalık varsın küfretsin sana,
Tükürsün ateşinin tutuştuğu mihraba,
Şımarık bir inatla rahleni sarsıp dursun.

1830

БЕСЫ

Мчатся тучи, вьются тучи;
Невидимкою луна
Освещает снег летучий;
Мутно небо, ночь мутна.
Еду, еду в чистом поле;
Колокольчик дин-дин-дин .
Страшно, страшно поневоле
Средь неведомых равнин!

"Эй, пошел, ямщик!" - "Нет мочи:
Коням, барин, тяжело,
Вьюга мне слипает очи,
Все дороги занесло;
Хоть убей, следа не видно;
Сбились мы. Нто делать нам!
В поле бес нас водит, видно,
Да кружит по сторонам.

Посмотри: вон, вон играет,
Дует, плюет на меня,
Вон - теперь в овраг толкает
Одичалого коня;
Там верстою небывалой
Он торчал передо мной,
Там сверкнул он искрой малой
И пропал во тьме пустой".

./..

CİNLER

Bulutlar koşuyor, bulutlar dönüyor;
Ve ay, görünmez bir elle
Uçuşan karları aydınlatıyor;
Gök bulanık, bulanık gece.
Gidiyor tarlalar boyunca arabam;
Çalıyor çingirak çın-çın-çın...
Ürperiyor yüreğim korkudan
Ortasında ıssız ovaların!

“Hey, arabacı, hızlan!”
“Beyim, hayvanlarda can kalmadı;
Gözlerim köreldi fırtınadan:
Kar yolları kapadı;
Tek bir iz yok görünürde;
Yitirdik yolumuzu tümnden!
Dönüp duruyor çevremizde
Bir cin, bizi yöneten!”

Bakın, bakın, nasıl da oynuyor,
Yüzüme üfleyip tükürerek;
Şimdi de hendeğe doğru sürüklüyor
Beygirleri, ürküterek;
Şurada bir yol direği gibi
Çıkıveriyordu karşıma
Burada bir kıvılcım örneği
Çakıp sönüyor karanlıkta.”

Мчатся тучи, вьются тучи,
Невидимкою луна
Освещает снег летучий;
Мутно небо, ночь мутна
Сил нам нет кружиться доле;
Колокольчик вдруг умолк;
Кони стали... "Нто там в поле?" -
"Кто их знает? пень иль волк?"

Вьюга злится, вьюга плачет,
Кони чуткие храпят,
Вот уж он далече скачет;
Лишь глаза во мгле горят;
Кони снова понеслися;
Колокольчик дин-дин-дин...
Вижу: духи собралися
Средь белеющих равнин.

Бесконечны, безобразны,
В мутной месяца игре
Закружились бесы разны,
Будто листья в ноябре...
Сколько их? куда их гонят?
Что так жалобно поют?
Домового ли хоронят,
Ведьму ль замуж выдают?

Мчатся тучи, вьются тучи;
Невидимкою луна
Освещает снег летучий;
Мутно небо, ночь мутна.
Мчатся бесы рой за роем
В беспредельной вышине,
Визгом жалобным и воем
Надрывая сердце мне...

Bulutlar koşuyor, bulutlar dönüyor;
Ve ay görünmez bir elle
Uçuşan karları aydınlatıyor;
Gök bulanık, bulanık gece.
İlerlemeye gücümüz kalmadı;
Çıngırak ansızın susuverdi;
Durdu beygirler.”Nedir o karaltı?”-
“Kim bilir? Bir kütük, ya da kurt belki?”

Tipi kuduruyor, tipi ağlıyor;
Hırıldıyor duyarlı beygirler;
Karaltı uzağa doğru sıçırıyor;
Siste parıldıyor gözler;
Beygirler yeniden hareket etti;
Çalıyor çıngırak çın-çın-çın.
Görüyorum toplanan cinleri
Ortasında bembeyaz ovaların.

Karmakarışık ve sonu gelmeksizin,
Ayın bulanık dansında
Dönüyordu çeşit çeşit cin
Yapraklar gibi Kasımda...
Ne kadar da çoklar! Nereye gidiyorlar?
Ve neden böyle elemli şarkıları?
Bir ev cinini mi gömüyorlar?
Kocaya mı varıyor bir cadı?

Bulutlar koşuyor, bulutlar dönüyor;
Ve ay görünmez bir elle
Uçuşan karları aydınlatıyor
Gök bulanık, bulanık gece.
Koşup gidiyor birbiri ardınca
Sonsuz yükseklerde cin dizileri...
Çıglıklarıyla, ağıtlarıyla
Paralayarak yüreğimi...

ЭЛЕГИЯ

Безумных лет угасшее веселье
Мне тяжело, как смутное похмелье.
Но, как вино - печаль минувших дней
В моей душе чем старе, тем сильней.
Мой путь уныл. Сулит мне труд и горе
Грядущего волнуемое море.

Но не хочу, о други, умирать;
Я жить хочу, чтоб мыслить и страдать;
И ведаю, мне будут наслажденья
Меж горестей, забот и треволненья:
Порой опять гармонией упьюсь,
Над вымыслом слезами обольюсь,
И может быть - на мой закат печальный
Блеснят любовь улыбкою прощальной.

1830

ELEJİ

Çılgın yılların sönükleşen sevinci
İçki ağırlığıyla daraltıyor içimi.
Fakat yaşanmış kederler geçmiş zamanda
Şarap gibi yıllandıkça güçleniyor ruhumda.
Yolum sevinçsiz. Önümde uzayıp giden çalkantılı deniz
Üzüntü ve yorgunluk vaat ediyor sadece.

Fakat, dostlarım, ölüm yine de gelmesin;
Yaşamak istiyorum, düşünmek ve acı çekmek için;
Ve biliyorum, tadılacak zevkler var daha
Acıların, telaşların, kaygıların arasında:
Kimi kez uyum yine mest edecek beni
Gözyaşlarımla yıkayacağım kendi yaratığım imgeyi,
Ve kederli günbatımında belki de
Parıldayacak aşk, veda gülümseyişiyle.

1830

ТРУД

Миг вожделенный настал: окончен мой труд
многолетний.
Что ж непонятная грусть тайно тревожит меня?
Или, свой подвиг свершив, я стою, как
поденщик ненужный,
Плату приявший свою, чуждый работе другой?
Или жаль мне труда, молчаливого спутника
ночи,
Друга Авроры златой, друга пенатов святых?

1830

YAPIT

Geldi şiddetle istenen an. Yıllarca süren çalışmam bitti.
Öyleyse nedir beni tedirgin eden bu anlaşılmaz hüznün?
Zaferimi kazanmış, gereksiz bir gündelikçi gibi miyim yoksa,
Ücreti ödenmiş, işe yabancı, dikilip duran?
Ya da, acıyor muyum yapıtıma, sessiz yoldaşına gecenin,
Altın şafağın dostuna, kutsal baba ocağının?

1830

“Румяный критик мой...”

Румяный критик мой, насмешник толстопузый,
Готовый век трунить над нашей томной музой,
Поди-ка ты сюда, присядь-ка ты со мной,
Попробуй, сладим ли с проклятою хандрой.
Смотри, какой здесь вид: избушек ряд убогой,
За ними чернозем, равнины скат отлогой,
Над ними серых туч густая полоса.
Где нивы светлые? где темные леса?
Где речка? На дворе у низкого забора
Два бедных деревца стоят в отраду взора,
Два только деревца. И то из них одно
Дождливой осенью совсем обнажено,
И листья на другом, размокнув и желтея,
Нтоб лужу засорить, лишь только ждут Борея.
И только. На дворе живой собаки нет.
Вот, правда, мужичок, за ним две бабы вслед.
Без шапки он; несет подмышкой гроб ребенка
И кличет издали ленивого попенка,
Чтоб тот отца позвал да церковь отворил.
Скорей! ждать некогда! давно бы схоронил.
Что ж ты нахмурился?- Нельзя ли блажь
оставить!
И песенкою нас веселой позабавить?-

Куда же ты?- В Москву - чтоб графских именин

./..

“AL YANAKLI ELEŞTİRMENİM...”

Al yanaklı eleştirmenim, koca göbekli alaycı,
Hazırsın alay etmeye süzgün esin perimizle,
Gel hele, otur azıcık şuracıkta benimle.
Bakalım yenebilecek miyiz lanet olası can sıkıntısını,
Burada görünen sadece bir dizi sefil baraka,
Arkalarında kara toprak ve eğimli bir ova,
Üstlerinde kopkoyu kümelenmiş bulutlar.
Altın başaklar hani, hani o sık ormanlar?
Nerde ırmak? Alçak bir çitle çevrili avluda
Bir şey yok gözü şenlendirecek, iki gariban ağaçtan başka,
İki ağaççık hepsi. Onlardan birini de
Güz yağmurları cıscıbil soymuş bütününüyle,
Ötekininse yaprakları sapsarı ve sıırıslıklam,
Dökülüp pisletmek için su birikintisini bir poyraz tamam.
Hepsi bu kadar. İn cin top oynuyor avluda.
Yo, bi köylü belirdi, iki de karı ardında.
Adam şapkasız; koltuğunda bir çocuk tabutu taşıyor
Uzaktan papazın haylaz oğluna sesleniyor
Babası gelsin de açsın diye kiliseyi.
Tez ol! Vaktimiz yok! Çoktan gömülmeliydi

Ne o, yüzün asıldı?- Canım, bunlar nene gerek!
Yok mu şen bir türkün, gönül eğlendirecek?

Hayrola, nereye?-Moskova'ya, isim günü balosunu beylerin

J..

Мне здесь не прогулять.

- Посто́й - а карантин!

Ведь в нашей стороне индийская зараза.

Сиди, как у ворот угрюмого Кавказа

Бывало сиживал покорный твой слуга;

Нто, брат? уж не трунишь, тоска берет - ага!

1830

Burada kalıp da kaçıramam.

-Dur, karantina var, gidemezsin!

Bilmiyor musun salgın hastalık olduğunu bölgemizde.

Bir zamanlar sadık kulun, asık yüzlü Kafkas'ın kapısında

Nasıl beklediyse, sen de şimdi otur ve bekle burada;*

Ne o kardeş? Alay etmiyorsun artık-neşen kaçtı,ha!

1830

• *Puşkin, Kafkasya sürgünlüğünü ima ediyor.(ç.)*

ЭХО

Ревет ли зверь в лесу глухом,
Трубит ли рог, гремит ли гром,
Поет ли дева за холмом -

На всякой звук
Свой отклик в воздухе пустом
Родишь ты вдруг.

Ты внимлешь грохоту громов
И гласу бури и валов,
И крику сельских пастухов -

И шлешь ответ;
Тебе ж нет отзыва... Таков
И ты, поэт!

1831

YANKI

Canavar mı böğürüyor geçit vermez ormanda,
Boru mu çalıyor, yıldırımlar mı patlamada,
Genç kız türkü mü söylüyor tepenin ardında-
Her sese sen
Kendi yanıtını bomboş havada
Doğurursun birden.

Kulak verirsin gök gürültüsüne,
Fırtınanın ve dalgaların sesine,
Ve çobanların ünlemesine-
Ve yanıt gönderirsin;
Fakat seni yoktur yankılayan kimse...
Şair, sen de işte öylesin!

1831

“Нет, я не дорожу...”

Нет, я не дорожу мятежным наслажденьем,
Восторгом чувственным, безумством,
исступленьем,
Стенаньем, криками вакханки молодой,
Когда, вясь в моих объятиях змией,
Порывом пылких ласк и язвою лобзаний
Она торопит миг последних содраганий!

О, как милее ты, смиренница моя!
О, как мучительно тобою счастлив я,
Когда, склоняся на долгие моления,
Ты предаешься мне нежна без упоенья,
Стыдливо-холодна, восторгу моему
Едва отвечаешь, не внимлишь ничему
И оживляешься потом вся боле, боле -
И делишь наконец мой пламень поневоле!

1831

“HAYIR, BENİM İÇİN DEĞERİ YOK...”

Hayır, benim için değer yok ateşli zevkin,
Duygusal coşkunun, çılgınlığın, esrimenin,
İniltilerin, genç günahkârın zevk çılgınlıklarının,
Yılan gibi kıvrılarak arasında kollarımın
Zehirli öpüşler, tutku dolu okşayışlara
Son titreyişler ânını çabuklaştırdığında!

Oh, sen nasıl da daha tatlısın, uysalım benim!
Oh, nasıl acılı bir mutluluk bu, bana verdiğin,
Boyun eğerek uzun yakarışlarıma
Esrimesiz, yumuşak, teslim olduğunda,
Ve ancak yanıt verdiğinde coşkuma benim
Utangaçça soğuk, hiçbir şeyle ilgilenmeksizin,
Ve sonra gitgide canlanarak daha da-
İster istemez paylaştığında ateşimi sonunda!

КРАСАВИЦА

Всё в ней гармония, вся диво,
Всё выше мира и страстей;
Она покоится стыдливо
В красе торжественной своей;
Она кругом себя взирает:
Ей нет соперниц, нет подруг;
Красавиц наших бледный круг
В ее сияньи исчезает.

Куда бы ты ни поспешал,
Хоть на любовное свиданье,
Какое б в сердце ни питал
Ты сокровенное мечтанье,-
Но встретясь с ней, смущенный, ты
Вдруг остановишься невольно,
Благоговая богомольно
Перед святыней красоты.

1832

DİLBER

Her şey uyumlu, doğaüstü onda,
Her şey dünyanın ve tutkuların üstünde;
Dinleniyor o utangaçça
Kendi görkemli güzelliğinde;
Bakışlarını çevresinde gezdiriyor:
Ne rakibesi var, ne dostu;
Bizim güzellerin soluk topluluğu
Onun parıltısında yitip gidiyor.

Nereye koşarsan koş, isterse
Bir aşk buluşması olsun bu,
Hangi gizli, değerli duyguyu
Beslersen besle yüreğinde,-
Karşına çıkınca o, birdenbire
Duracaksın ta içinden sarsılarak,
Bir dindar gibi hayran kalarak
Karşındaki Kutsal güzelliğe.

1832

В АЛЬБОМ

Гонимый рока самовластьем
От пышной далеко Москвы,
Я буду вспоминать с участием
То место, где цветете вы.
Столичный шум меня тревожит;
Всегда в нем грустно я живу -
И ваша память только может
Одна напомнить мне Москву.

1832

BİR ŞİİR DEFTERİNE

Beni görkemli Moskova'dan
Sürdüğünde yazgının despot eli,
Anımsayacağım içtenlikle
Sizin bir çiçek gibi açtığınız o yerleri.
Başkent tedirgin eder beni gürültüsüyle;
Ve hep hüznün vericidir orada yaşamak-
Sizin anınızdır sadece
Bana Moskova'yı anımsatacak.

1832

“В поле чистом серебрится...”

В поле чистом серебрится
Снег волнистый и рябой,
Светит месяц, тройка мчится
По дороге столбовой.

Пой: в часы дорожной скуки,
На дороге, в тьме ночной
Сладки мне родные звуки
Звонкой песни удалой.

Пой, ямщик! Я молча, жадно
Буду слушать голос твой.
Месяц ясный светит хладно,
Грустен ветра дальний вой.

Пой: "Лучинушка, лучина,
Что же не светло горишь?"

.....

1833

“DALGALI, BENEKLİ BİR KAR ÖRTÜSÜ...”

Dalgalı, benekli bir kar örtüsü
Gümüşsü bir renkle ışıldamada,
Parlıyor bomboş ovada ay
Uçuyor troyka posta yolunda.

Türkü söyle: Geceleyin yolda
Böyle kovulur can sıkıntısı
Isıtır içimi akraba sesler,
O yanık türkünün tınısı.

Söyle arabacı! Ben kulak kesilip
Hevesle dinleyeceğim sesini.
Saçacak soğuk ışınlarını ay,
Rüzgârın ağıtı hüznün verici.

Söyle:”Çıracık, çıra,
Niye parlak yanmazsın ki?”

.....

1833

БУДРЫС И ЕГО СЫНОВЬЯ

Три у Будрыса сына, как и он, три литвина.

Он пришел толковать с молодцами.

"Дети! седла чините, лошадей проводите,

Да точите мечи с бердышами.

Справедлива весть эта: на три стороны света

Три замышлены в Вильне похода.

Паз идет на поляков, а Ольгерд на прусаков,

А на русских Кестут воевода.

Люди вы молодые, силачи удалые

(Да хранят вас литовские боги!),

Нынче сам я не еду, вас я шлю на победу;

Трое вас, вот и три вам дороги.

Будет всем по награде: пусть один в Новеграде

Поживится от русских добычей.

Жены их, как в окладах, в драгоценных нарядах;

Домы полны; богат их обычай.

А другой от прусаков, от проклятых крыжаков,

Может много достать дорогого,

Денег с целого света, сукон яркого цвета;

Янтаря - что песку там морского.

BUDRIS VE OĞULLARI

Üç oğlu vardı Budris'in, onun gibi üç Litvanyalı,
Bir gün dedi ki delikanlılara :
“Çocuklar! Eğerleri onarın, atları seçin,
Ve bileyin kılıçları baltalarla.

Haber doğru, dünyanın üç yönüne
Vilnyus'tan üç sefer yapılacak.
Paz, Polonya'ya gidiyor, Olgerd, Prusya'ya,
Rusların üstüne voyvoda Kestut varacak.

Gençsiniz, yiğitsiniz, güçlüsünüz,
(Litvanya tanrıları korusun sizleri!),
Ben gidemem artık, zafer sizin,
Üç kişisiniz ve üç yol bekliyor sizi.

Hepiniz armağanlarla geleceksiniz:
Biriniz Novgorod'dan Rus ganimetleri getirsin.
Onların karıları, değerli giysilerle zırhlı gibidir,
Evleri doludur, töreleri zengin.

Ötekiniz o melun Prusyalılardan,
Çok değerli şeyler elde edebilir,
Çeşit çeşit paralar, renk renk kumaşlar;
Ve orada kehribar, denizde kum gibidir.

Третий с Пазом на ляха пусть ударит без
страха:

В Польше мало богатства и блеску,
Сабель взять там не худо; но уж верно оттуда
Привезет он мне на дом невестку.

Нет на свете царицы краше польской девицы.
Весела - что котенок у печки -
И как роза румяна, а бела, что сметана;
Очи светятся будто две свечи!

Был я, дети, моложе, в Польшу съездил я тоже
И оттуда привез себе женку;
Вот и век доживаю, а всегда вспоминаю
Про нее, как гляжу в ту сторонку."

Сыновья с ним простились и в дорогу
пустились.
Ждет, пождет их старик домовитый,
Дни за днями проводит, ни один не приходит.
Будрыс думал: уж видно убиты!

Снег на землю валится, сын дорогою мчится,
И под буркою ноша большая.
"Чем тебя наделили? что там? Ге! не рубли ли?"
"Нет, отец мой; полячка младая".

Снег пушистый валится; всадник с ношею
мчится,
Черной буркой её покрывая.
"Что под буркой такое? Не сукно ли цветное?"
"Нет, отец мой; полячка младая."

./..

Üçüncünüz Paz’la gitsin korkusuzca
Üstüne Lehlerin:Ama onlar zengin değildir,
Kılıç da olabilir, ama en doğrusu
Oradan bir gelin getirmektir.

Leh kızından güzeli yok bu dünyada.
Neşelidirler soba önünde kedi yavrusu gibi;
Gül gibi kırmızı, kaymak gibi aktırlar;
Ve iki mum gibi parıldar gözleri!

Gençtim, çocuklar, ben de gittim Polonyaya
Ve karıcığımı oradan getirdim;
İşte bir ömür geçti, o yöne baktığımda
Hep odur anımsayıp özlediğim”.

Oğulları vedalaşıp koyuldular yola.
Onları uzun süre bekledi ihtiyar.
Günler izledi birbirini, gelmedi hiç biri.
Düşündü Budrıs:Öldürülmüş olmasınlar!

Kar düştü toprağa, bir oğul geliyor dört nala,
Ve büyük bir yük gizliyor yamçısı.
“Nedir o? Ne kazandın? Ruble mi? Ha?”
“Yok baba, Leh kızı”.

Düşüyor yumuşak kar; geliyor atlı dört nala,
Kara yamçıyla örtmüş armağanını.
“Nedir o, renkli kumaş mı yamçının altındaki?
“Yok baba, Leh kızı”.

Снег на землю валится, третий с ношею мчится,
Черной буркой ее прикрывает.
Старый Будрыс хлопочет и спросить уж не
хочет,
А гостей на три свадьбы сзывает.

1833

Kar toprağa düşüyor ; geliyor üçüncü atlı dört nala ,
Kapatmış ganimeti kara yamçı.
İhtiyar Budrıs soru sormak istemiyor artık ,
Ve üç düğün için sıvıyor paçaları.

1833

ОСЕНЬ

(ОТРЫВОК)

Чего в мой дремлющий тогда не входит ум?
Державин.

I

Октябрь уж наступил — уж роща отряхает
Последние листы с нагих своих ветвей;
Дохнул осенний хлад — дорога промерзает.
Журча еще бежит за мельницу ручей,
Но пруд уже застыл; сосед мой поспешает
В отъезжие поля с охотою своей,
И страждут озими от бешеной забавы,
И будит лай собак уснувшие дубравы.

II

Теперь моя пора: я не люблю весны;
Скучна мне оттепель; вонь, грязь — весной я
болен;
Кровь бродит; чувства, ум тоскою стеснены.
Суровую зимой я более доволен,
Люблю ее снега; в присутствии луны
Как легкий бег саней с подругой быстр и волен,
Когда под сободем, согрета и свежа,
Она вам руку жмет, пылая и дрожа!

GÜZ

(Parça)

“Uyuklayan aklıma neler gelmiyor ki o zaman?”

Derjavin

I

Ekim gelip çattı– silkeliyor koru
Son yaprakları çıplak dallardan;
Güz soğuğu duyurdu soluğunu–yol buz tuttu.
Derecik şırıldıyor hâlâ, koşuyor değirmene usanmadan,
Fakat havuz buz bağladı; acele ediyor komşum
Avlanmak için uzak tarlalarda,
Güzlük ekinler zarar görecektir kuduruk şamatadan,
Ve köpek havlaması uyandıracak meşelikleri uykusundan.

II

Güz benim mevsimimdir; Sevmem ilkbaharı;
Buzların çözülüşü canımı sıkıyor; pis koku, çamur, ilkbaharda
hastayımdır;
Kan köpürür; tase sıkıştırır duyguları, akli.
Asık yüzlü kış gönlüme daha yakındır.
Severim karları; parlarken ayışığı
Yanında sevgili, kızak nasıl da hafif ve özgür uçup gider,
Ve o, samur kürk altında taze ve sınımsız,
Sıktığında elinizi, titreyerek ve ısıldayarak.

III

Как весело, обув железом острым ноги,
Скользить по зеркалу стоячих, ровных рек!
А зимних праздников блестящие тревоги?...
Но надо знать и честь; полгода снег да снег,
Ведь это наконец и жителю берлоги,
Медведю надоест. Нельзя же целый век
Кататься нам в санях с Армидами младыми,
Иль киснуть у печей за стеклами двойными.

IV

Ох, лето красное! любил бы я тебя,
Когда б не зной, да пыль, да комары, да мухи.
Ты, все душевные способности губя,
Нас мучишь; как поля, мы страждем от засухи;
Лишь как бы напоить, да освежить себя —
Иной в нас мысли нет, и жаль зимы старухи,
И, проводив ее блинами и вином,
Поминки ей творим мороженым и льдом.

III

Ne hořtur, takıp da ayaklara keskin demirleri,
Kaymak durgun aynalarında dümdüz ırmakların!
Ya o harika telaşları kış bayramlarının?..
Fakat her şeyin sınırı var; yarım yıl da kar çekilmez ki,
Sonunda kabak tadı verir bu
İninde yaşayan ayya da. Bütün bir ömür boyu
Kızak kayacak deęiliz ya genç Armid'*lerle
Ya da gamlanıp duracak soba başında, çift cam gerisinde.

IV

Ah, güzel yaz! Sevebilirdim seni,
Kızgın sıcağın, tozun, sivrisineğın, karasineğın olmasaydı.
Sen, yok ederek tüm ruhsal yetenekleri
Bize acı veriyorsun; kuraklık çeken tarlalar gibiyiz tıpkı;
Susuzluğumuzu nasıl gidermeli, nasıl serinlemeli-
Yok başka bir düşüncemiz, ve acıyarak uğurluyoruz ihtiyar kışı,
Kreplerle, řarapla vedalaşıp onunla,
Dondurma ve buz ziyafeti sunuyoruz anısına.

* "Armid". İtalyan yazar-şair Torquato Tasso'nun (1544-1595) "Kurtarılmış Kudüs" adlı epik şiirinin baştan çıkarıcı, büyücü, fakat sonunda aşka yenik düşen kadın kahramanı. (ç.)

V

Дни поздней осени бранят обыкновенно,
Но мне она мила, читатель дорогой,
Красою тихою, блистающей смиренно.
Так нелюбимое дитя в семье родной
К себе меня влечет. Сказать вам откровенно,
Из годовых времен я рад лишь ей одной,
В ней много доброго; любовник не тщеславный,
Я нечто в ней нашел мечтою своенравной.

VI

Как это объяснить? Мне нравится она,
Как, вероятно, вам чахоточная дева
Порою нравится. На смерть осуждена,
Бедняжка клонится без ропота, без гнева.
Улыбка на устах увянувших видна;
Могильной пропасти она не слышит зева;
Играет на лице еще багровый цвет.
Она жива еще сегодня, завтра нет.

V

Güz son demlerinde sevilmez genellikle,
Fakat, değerli okur, onu severim ben,
Parlar uysalca sessiz güzelliğiyle,
O, tıpkı bir çocuk gibi, kendi ailesinde seilmeyen
Çeker kendine beni. Tüm mevsimler içinde
İnanın bir tek odur beni sevindiren,
Nice güzelliklerin tadına vardım onda,
Delişmen hayallerim ve kibirsiz sevdamla.

VI

Nasıl açıklamalı? Seviyorum onu ben,
Ölüme mahkûm veremli bir kız
Size nasıl hoş gelebiliyorsa bazen,
İğilir zavalcık, öfkesiz, yakınmasız,
Bir gülümseyiştir solgun dudaklarında görülen;
Mezar uçurumunun açılmış ağzından habersiz;
Yanaklarında bir pembelik kıpırtısı hâlâ.
Bugün yaşıyor henüz, yarın yok olacak oysa.

VII

Унылая пора! очей очарованье!
Приятна мне твоя прощальная краса —
Люблю я пышное природы увяданье,
В багрец и в золото одетые леса,
В их сенях ветра шум и свежее дыханье,
И мглой волнистою покрыты небеса,
И редкий солнца луч, и первые морозы,
И отдаленные седой зимы угрозы.

VIII

И с каждой осенью я расцветаю вновь;
Здоровью моему полезен русской холод;
К привычкам бытия вновь чувствую любовь:
Чредой слетает сон, чредой находит голод;
Легко и радостно играет в сердце кровь,
Желания кипят — я снова счастлив, молод,
Я снова жизни полн — таков мой организм
(Извольте мне простить ненужный прозаизм).

VII

Keder mevsimi! Gözleri büyüleyen!
Yakındır gönlüme veda güzelliğın senin–
Ne güzeldir doğa, görkemle solarken
Ormanların büründüğü kızıl ve altın renkli pelerin,
Rüzgârın taptaze soluğu ağaclar arasından eserken,
Ve dalgalı bir sisle kaplanması göklerin,
Güneşin seyrek ışınları, duyumsanışı ilk ayazların,
Uzaktan uzağa tehditleri ak saçlı kışın.

VIII

Ben her sonbaharda yeniden canlanırım;
Rus soğuğu sağlığıma yararlıdır;
Yeniden sevgi duyarım alışkanlıklarına hayatın;
Uykum vaktinde açılır, karnım vaktinde acıkır;
Yürekta hafif ve neşeyle oynar kanım,
Mutluyum, yeniden delikanlıyım, arzularım kıpır kıpır,
Yaşamla doluyum yeniden– organizmam böyle benim
(Şu gereksiz nesir için affınızı dilerim).

IX

Ведут ко мне коня; в раздолии открытом,
Махая гривую, он всадника несет,
И звонко под его блистающим копытом
Звенит промерзлый дол, и трескается лед.
Но гаснет краткий день, и в камельке забытом
Огонь опять горит — то яркий свет лиет,
То тлеет медленно — а я пред ним читаю,
Иль думы долгие в душе моей питаю.

X

И забываю мир — и в сладкой тишине
Я сладко усыплен моим воображеньем,
И пробуждается поэзия во мне:
Душа стесняется лирическим волненьем,
Трепещет и звучит, и ищет, как во сне,
Излиться наконец свободным проявленьем —
И тут ко мне идет незримый рой гостей,
Знакомцы давние, плоды мечты моей.

IX

Atını getirirler; açık, engin alanda,
Yelelerini savurarak taşır biniciyi,
Ve onun parlayan toynakları altında
Çatırdar buz, çınıldar donmuş vadi.
Fakat tez biter gün ve unutulmuş ocakta
Yeniden tutuşur ateş– kâh coşar parlak alevi,
Kâh sönmeye yüz tutar– ve ben onun karşısında
Ya okurum, ya uzun düşünceleri olgunlaştırırım ruhumda.

X

Ve dünyayı unuturum– ve tatlı sessizlikte
İmgelemim uyuşturur beni tatlılıkla,
Ve şiir uyanır içimde:
Ruh sıkışır lirik bir heyecanla,
Titrer ve çınlar ve arar, bir uyku halinde,
Sonunda fışkırıp akmayı, özgür bir patlayışla–
Ve o zaman gelir bana görünmez sürüsü misafirlerin,
Eski tanıdıklar, ürünleri hayalimin.

XI

И мысли в голове волнуются в отваге,
И рифмы легкие навстречу им бегут,
И пальцы просятся к перу, перо к бумаге,
Минута — и стихи свободно потекут.
Так дремлет недвижим корабль в недвижной
 влаге,
Но чу! — матросы вдруг кидаются, ползут
Вверх, вниз — и паруса надулись, ветра полны;
Громада двинулась и рассекает волны.

XII

Плывет. Куда ж нам плыть?
.

1833

XI

Ve çalkanır zihnimde düşünceler atılganlıkla,
Koşup karşılar onları çevik uyaklar,
Parmaklar divite uzanır, divit kâğıda,
Bir an— ve şiir özgürce akar.
Tıpkı kıpırtısızca uyuklarken bir gemi durgun sular da,
Birden! Fırlaması gibi tayfaların, ve bir koşuşturmadır
başlar
Yukarı, aşağı— ve rüzgâr alabildiğine dolar yelkenlere;
Devinir muazzam kütle, yarararak dalgaları göğsüyle.

XII

Yüzüyor. Fakat nereye yüzelim?
.
.

1833

“Пора, мой друг, пора! покоя сердца
просит...”

Пора, мой друг, пора! покоя сердца просит -
Летят за днями дни, и каждый час уносит
Настичку бытия, а мы с тобой вдвоём
Предполагаем жить, и глядь - как раз - умрем.
На свете счастья нет, но есть покой и воля.
Давно завидная мечтается мне доля -
Давно, усталый раб, замыслил я побег
В обитель дальнюю трудов и чистых нег.

1834

“*VAKTİDİR DOSTUM, VAKTİDİR...*”

Vaktidir dostum,vaktidir! Yürek dinginlik istiyor,
Uçuyor birbiri ardına günler ve geçen her saat alıp götürüyor
Yaşamdan bir parça daha, ve biz seninle ikimiz
Yaşamak umudundayız, oysa kuşku yok ki öleceğiz.
Dünyada mutluluk yok, fakat dingin ve özgür olunabilir.
İmrenilecek bir yazgı düşünüyorum nicedir-
Nicedir, ben, yorgun köle, kaçıp gitmektir istediğim,
Uzak sığınağına çalışmanın ve lekesiz bir esenliğin .

1834

“...Вновь я посетил...”

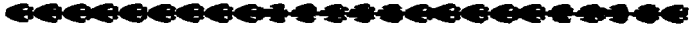
“...Вновь я посетил...”

Тот уголок земли, где я провел
Изгнанником два года незаметных.
Уж десять лет ушло с тех пор - и много
Переменилось в жизни для меня,
И сам, покорный общему закону,
Переменился я - но здесь опять
Минувшее меня объемлет живо,
И, кажется, вечер еще бродил
Я в этих рощах.

Вот опальный домик,
Где жил я с бедной нянею моей.
Уже старушки нет - уж за стеною
Не слышу я шагов ее тяжелых,
Ни кропотливого ее дозора.

Вот холм лесистый, над которым часто
Я сиживал недвижим - и глядел
На озеро, вспоминая с грустью
Иные берега, иные волны...
Меж нив золотых и пажитей зеленых
Оно синяя стелется широко;
Через его неведомые воды
Плывет рыбак и тянет за собой

./..

“...YENİDEN GÖRMEMEYE GELDİM...”

...Yeniden görmeye geldim
Bu toprak köşeciğini, sürgünümün
Göz açıp kapayasına iki yılını geçirdiğim.
Artık on yıl geçti aradan ve o günden bu güne
Çok şey değişti yaşamda benim için.
Kendim de değiştim ,boyun eğerek
Genel yasaya-ama burada yeniden
Geçmiş kucaklıyor beni canlılıkla,
Ve sanki daha dün dolaşmışım
Bu korularda.

İşte sürgün evceğizim,
Zavallı dadımla yaşadığımız,
İhtiyarcık yok artık, duvarların ardında
Ne ağır adımlarının sesini onun
Ne yorulmak bilmez gidip gelmelerini işiteceğim.

İşte ormanlı tepe, orada ne çok
Kıpırtısız oturur
Başka kıyıları, başka dalgaları
Hüzünle anımsayarak
Göle bakardım...
Altın tarlalar, yeşil çayırlar arasında
Uzanırdı o, mavi ve genişliğine;
İşte gizemli sularında şimdi
Bir balıkçı sandalı gidiyor, sürükleyerek

J..

Убогой невод. По берегам отлогим
Рассеяны деревни - там за ними
Скривилась мельница, насилу крылья
Ворочая при ветре...

На границе
Владений дедовских, на месте том,
Где в гору подымается дорога,
Изрытая дождями, три сосны
Стоят - одна поодаль, две другие
Друг к дружке близко,- здесь, когда их мимо
Я проезжал верхом при свете лунном,
Знакомым шумом шорох их вершин
Меня приветствовал. По той дороге
Теперь поехал я, и пред собою
Увидел их опять. Они все те же,
Все тот же их, знакомый уху шорох -
Но около корней их устарелых
(Где некогда все было пусто, голо)
Теперь младая роща разрослась,
Зеленая семья; кусты теснятся
Под сенью их как дети. А вдали
Стоит один угрюмый их товарищ
Как старый холостяк, и вокруг него
По-прежнему все пусто.

Здравствуй, племя
Младое, незнакомое! не я
Увижу твой могучий поздний возраст,
Когда перерастешь моих знакомцев
И старую главу их заслонишь
От глаз прохожего. Но пусть мой внук
Услышит ваш приветный шум, когда,
С приятельской беседы возвращаясь,
Веселых и приятных мыслей полон,
Пройдет он мимо вас во мраке ночи
И обо мне вспомянет.

Ardında yoksul bir balık ağını. Yumuşak eğimli kıyılarda
Dalgın ağaçlar-ve onların arkasında
Gizlenmiş bir değirmen, kanatlarını güçlükle
Çevirerek rüzgârda...

Sınırında
Dede topraklarının; yağmurlarla delik deşik
Yolun dağa sardığı o yerlerde
Duruyor üç çam ağacı, ikisi yan yana
Biri biraz ötede.
Buradan, yanından onların
At sırtında geçtiğimde ay ışığında
Tanıdık hışırtısı tepelerinin
Beni selamlardı. O yoldan
Geçerken şimdi, yeniden
Çıktılar karşıma. Yine aynılar,
Yine kulağa tanıdık gelen o hışırtı-
Fakat yaşlanmış köklerinin çevresinde
(Bir zamanlar boş ve çıplak olan)
Genç bir fundalık yetişmiş şimdi, bir yeşil aile:
Çatılarının altında fundalar
Çocuklar gibi sokulmuş birbirine. Ve uzakta
Duruyor asık yüzlü arkadaşları
Yaşlı bir bekâr gibi tek başına, ve onun çevresi
Eskisi gibi boş.

Merhaba , tanımadığım
Genç kuşak! Ben göremeyeceğim
Sizin yetişip güçlendiğinizi,
Büyüyüp benim tanıdıklarımı geçtiğinizi
Ve yanınızdan geçenin gözlerinden.
Onların yaşlı başlarını gizlediğinizi.
Fakat isterim ki dönerken bir dost buluşmasından
Neşeli ve hoş düşüncelerle dolu
Torunum işitsin sizin selam hışırtınızı,
Geçsin yanınızdan gece karanlığında
Ve anımsasın beni

ТУЧА

Последняя туча рассеянной бури!
Одна ты несешься по ясной лазури,
Одна ты наводишь унылую тень,
Одна ты печалишь ликующий день.

Ты небо недавно кругом облежала,
И молния грозно тебя обвивала;
И ты издавала таинственный гром
И алчную землю поила дождем.

Довольно, сокройся! Пора миновалась,
Земля освежилась, и буря промчалась,
И ветер, лаская листочки древес,
Тебя с успокоенных гонит небес.

1835

BULUT

Dinmiş fırtınanın son bulutu!
Bir tek sensin mavi gökte gezinen,
Hüzün veriyor ışıklı güne
Bir tek senin tasalı gölgen.

Az önce kaplıyordun gökyüzünü ve şimşek
Kolunu tehditle doluyordu sana;
Ve sen gizemli bir gümbürtü kopararak
Suluyordun aç gözlü toprağı yağmurunla.

Yeter artık, gizlen! Zaman geçti,
Fırtına dindi, toprak tazeleşti yeniden,
Ve rüzgâr, okşayarak yapraklarını ağaçların
Kovuyor seni yatışmış göklerden.

1835

“Я памятник себе воздвиг
нерукотворный...”

*Exegi monumentum**

Я памятник себе воздвиг нерукотворный,
К нему не зарастёт народная тропа,
Вознёсся выше он главою непокорной
Александрийского столпа.**

Нет, весь я не умру - душа в заветной лире
Мой прах переживёт и тленья убежит -
И славен буду я, доколь в подлунном мире
Жив будет хоть один пиит.

Слух обо мне пройдёт по всей Руси великой,
И назовёт меня всяк сущий в ней язык,
И гордый внук славян, и финн, и ныне дикий
Тунгус, и друг степей калмык.

И долго буду тем любезен я народу,
Что чувства добрые я лирой пробуждал,
Что в мой жестокий век восславил я свободу
И милость к падшим призывал.

Веленью божию, о муза, будь послушна,
Обиды не страшась, не требуя венца;
Хвалу и клевету приемли равнодушно
И не оспаривай глупца.

1836

“BEN İNSANÜSTÜ BİR ANIT DİKTİM
KENDİME...”

*Exegi monumentum**

Ben insanüstü bir anıt diktim kendime,
Halkın yolu geçecek ordan,
Boyun eğmez başıyla daha da yükseklerle
Çıkacak o, Aleksandr Sütunu'ndan.**

Hayır, büsbütün ölmem ben-ruhum kutsal lirdedir
Yaşayacak bedenim ve kaçacak çürüme-
Şu yeryüzünde yaşadıkça tek bir şair
Duyulacak ünüm her yerde.

Adım dilden dile dolaşacak tüm Rusya'da,
Ona özgü her dilde herkes bilecek onu.
Gururlu torunu Slav'ın, Finli, şimdilik yabancı Tunguz,
Ve Kalmuk, bozkırların dostu.

Ve halk gönlünde taşıyacak beni uzun zaman,
İyi duygular uyandırdığım için lirimle,
Özgürlüğü övdüğüm için şu acımasız çağda
Ve merhamet uyandırdığım için düşenlere.

Ey esin, boyun eğ buyruğuna Tanrı'nın,
Övgüyü de iftirayı da umursama,
Ne hakareten kork ne çelenk iste
Ve tartışma aptalla.

1836

Ben bir anıt diktim (Lat.)

Petersburg'da saray alanına Çar I. Aleksandr'ın anısına dikilen granit sütun. Puşkin, 1834 yılı Kasım ayındaki açılışta bulunmamak için Petersburg'dan ayrılmıştı.

Aleksandr Puşkin (1799-1837); Topu topu 38 yıl süren ömrü komploya çok benzeyen bir düelloyla son bulduğunda Puşkin, çoktan ulusal Rus şiirinin dâhi kurucusu olmayı başarmıştı.

Elinizdeki kitaptaysa, Kuran'a Öykünmeler'den Yevgeni Onegin'e, günümüzü de etkilemeyi sürdüren bu büyük şairin şiirinin tüm cepheleri yetkinlikle temsil edilmektedir.

Ataol Behramoğlu (1942): Şiirimizin son 40 yılındaki en önemli toplumcu ozanlardan biri olmanın yanı sıra, Puşkin'den Çehov'a, Lermontov ve Turgenyev'den Çağdaş Rus Şiiri Antolojisi'ne çeviri edebiyatımızın da en yetkin adlarından biridir.

KDV dahil fiyatı
10 TL